

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5/1.
Telefon št. 72, ponoči tudi
št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 96

Inzeratni oddelki: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 409

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem čeku, zavod: Ljub-
ljana št. 11.843 - Praha čisto 78.180.
Wien, Nr. 105.242.

Praga, v sokolskih praznikih.
Veliki sokolski dnevi so pred nami. V
nedeljo, ponedeljek, torek položijo Sokolstvo
račune svojega dela. Prepričan sem, da so-
ba ne bo neugodna. Češkoslovaško Sokol-
stvo je tako zraslo s svojim narodom, je
tako popolno v svoji organizaciji, v svojih
uspehih, da kakor igraje zmagovalce vse nebo-
tične naloge velikih praznikov. A tudi naš
Sokol bo častno obstal in ž njim bo zmago-
vala velika nacionalna misel.

Jugoslovensko Sokolstvo, združeno izza
28. junija 1919. leta v enotno organizacijo
— v Jugoslovenski Sokolski Savez (JSS),
je psopeševalec in glavni faktor integralne-
ga Jugoslovenstva. Na obeh naših doseda-
njih Sokolskih Saborih (1919 v Novem Sa-
du in 1924 v Zagrebu) in na vseh sedmih
skupščinah smo to odločno poudarjali, ker
nam edinstvo naroda in zemlje leži v du-
ši, ki izpred vojne in smo z ustanovitvijo
svoje države dosegli samo to, o čemer smo
bili prepričani, da pride prej ali slej. Naše
Sokolstvo je za rojstvo naše države storilo
vse, kar more nesebični patriotizem od na-
cionalnega človeka največ zahtevati: iz
svojih prsi je zgradilo obrambni jež, iz svo-
jih pesti je skovalo verigo bojnega kopja,
iz svojih žil je izlilo potoke krvi, ki je kro-
pila grobove umirajočih in blagoslovljalo
zibelko skupne domovine!

Ta silna moč požrtvovalne domovinske
ljubezni je vzklikala v naših srcih iz semena,
ki ga je na slovenskem severu vrgel v pla-
dovito nacionalno njivo veliki tvorec sokol-
ske ideje, dr. Miroslav Tyrš! — Združeno
Jugoslovensko Sokolstvo je še mlado, ker
smo se mogli formalno ujediniti šele po
prevaru. Idejno smo bili združeni takoj, ko
je iz Prage dospel na slovenski jug prvi
žar Tyrševga solnca bratstva, enakosti in
svobode. Najprej so prestregli ta žar v svo-
je duše Slovenci, od njih se je odbil v duše
Hrvatov, od tod je padel v duše Srbov, ki so
bili Sokoli-junaki, odkar jih pomeni zgo-
dovina. Vezala nas je ideja bratstva, ki je
porušila vse meje, umetno in nasilno po-
stavljene med nami. Spajala nas je ideja
enakosti, ker smo bili vsi enaki v trplje-
nju in pomanjkanjih nacionalnih in politi-
čnih pravic. Krepila je naše odporne moči
in našo življensko energijo ideja svobode,
ker smo vsi hrepeli v samostojnost in
neodvisnost narodnega in državnega živ-
ljenja.

>Sokolstvo jugoslovenskega naroda je
smatralo po vojni za svojo glavno sokolsko
in narodno dolžnost v narodu, da na po-
lagi priprav, ki so bile v mirni dobi izve-
dene v svrhu ujedinitve srbskega, hrvat-
skega in slovenskega Sokolstva, izvrši v
svobodni kraljevini ujedinitve plemenske-
ga Sokolstva v eno in enotno jugoslovensko
Sokolstvo brez ozira na plemo, vero in stan
v svrhu, da mu bo mogoče izvesti moralno,
fizično in duševno vzgojo vsega naroda, po-
stavivši se v svoji svobodni domovini v
službo svojega naroda in svoje države z
vsemi fizičnimi in moralnimi močmi. —
Tako se glase uvodne besede naše naloge,
ki smo si jo postavili na II. Sokolskem sa-
boru v Zagrebu.

Z oči Tyršev duše so gledali zaslu-
ženi Jugoslovani svojo bodočnost. V sokol-
ski ideji, ki so šele bolj slutili nogo po-
znali njeno moč, so odkrili neizbržnost in
nemilostivo svežost volje in tvornosti, ki sta
junaka vsako naše srce ter ga usposabi-
ljala za vsako žrtve. Ko je zadonel po čisti
zemlji Tyršev klic k vstajenju in samo-
spoznanju naroda, je odklenil ta klic živ-
ljenja tudi v naše kraje: začela se je mo-
bilizacija duš, da preide na mobilizacijo
orožja, ki naj s krvjo in grobovi zapelje
pismo narodovih pravic in svobod.

Več kot pol veka zaverovano gledamo
Jugoslovani v burno in vznemeno sokolsko
življenje, ki mu je slovenska Praga pravil,
ki tako kipeče in poživljajoče plove po vsej
Češkoslovaški in ki meče vedre valove
mladosti, čistosti in smelosti tudi po naši
zemlji. V Sokolstvu je naše plemenito bra-
tstvo, v Sokolstvu je slovenska vzajemnost,
v Sokolstvu je moralna in fizična moč vseh
slovenskih plemen, v Sokolstvu smo večno
mladi, večno zdravi, večno junaki! Brez
Sokolstva ni Slovanstva! Duh sokolski kra-
ljuje v Pragi — on vlada vsem nam, on
nas kliče med budilce spečih, zastavljen-
jih, tlačenih in izkoriščanih, on drobi oko-
ve moralne, fizične in politične sužnosti —
on edini dopolni v zgodovini Slovanstva,
kar še ni dopolnjeno, on pomakne Slo-
vanstvo na čelo vsega kulturnega človeštva!
Mi Jugoslovani, kolikor nas je zajela so-
kolska ideja v svojo jasno globotino, delam-
o z vsemi silami, ki nosijo na sebi žig
moralnosti, da postane ta ideja last vsega
naroda — tako sveta in dragocenna last,
da bo narod bolj ponosen nanjo nego na
svojo preteklost, da bo bolj bogat v njej in
zaradi nje, nego je bogat v zakladih svoje
zemlje, ker bo tem zakladom vzporejal bo-
gastvo svoje duševnosti in si s tem du-
ševnim orožjem kreči pota v bodočnost sla-
ve in močnejši svoje svete domovine!

Na Prago gledamo kot na vzvišeno kra-
ljevico vsega velikega slovenskega rodu; po-
božni spoznavalci sokolske misli in navdu-
šeni borci slovenskega sokolskega bratstva
gledamo na našo ljubljeno sokolsko ma-
tičico: »Miljenka naša! Jugoslovenske sokol-
ske jate so razpele svojo krila in poletele
k Tebi v sladko nuročje — v svojo ponosno
in veličastno sokolsko gnezdo!«

E. Gangl.

Zveza privatnih nameščencev proglaš neodvisnost od soc. sindikata

Beograd, 5. julija. p. Na včerajšnjem
zborovanju Zveze trgovskih pomočnikov in
privatnih uradnikov iz vse države je bila
sprejeta resolucija, da se v interesu zedi-
njenja privatnih nameščencev Zveza postav-
lja na stališče neodvisnosti nasproti delav-
skim sindikatom ter da ima ujedinitve
zveze privatnih nameščencev zavzeti na-
pram delavskim sindikalnim centralam ne-
vtrudno stališče.

Vlada išče stikov s Pašićem

Specijalna misija ministra Srskega. — Neznosne razmere med
radikali. — Utis Radićevih govorov. — Tolažba, da je Radić
privaten človek.

Beograd, 5. julija. p. Včerajšnji pre-
tep radikalov v »Slaviji«, pri čemer je
bil razbit od nasprotnikov Bože Mak-
simovića shod namestnika predsednika
beogradske občine Bobića, je predmet
najzivačnejših komentarjev v političnih
krogih. Opozicija naglašuje z zadovolj-
stvom, da je bil to prvi radikalni shod,
ki ga je policija razpustila ter priča-
kuje, da bo imel ta dogodek težke po-
sledice za radikalno stranko. Mnogi
smatrajo, da je beogradska občina za
radikale izgubljena. Spor v NRS je za-
vzel tolik razmah, da so nekateri radi-
kali poslali Pašiću prošnjo v Karlove
Vary, naj se takoj vrne v Beograd. Pa-
šićevi pristaši mislijo, da bodo rešili
stranko samo tedaj, ako prevzame Pa-
šić vodstvo državne uprave zopet v
svoje roke. V nasprotjem primeru bi
bilo po njihovem mnenju najboljša, da
prestopi radikalna stranka v opozicijo,
kar bi bil edini način, da se obvaruje
edinstvo stranke. Radi teh stvari potuje
v Karlove Vary dr. Velizar Janković,
da poroča Pašiću o položaju v Beo-
gradu.

Tudi odnosi v vladi večini so do-
bili novo poostreno obliko. Radikali se
silno razburjajo, ker je Radić prekršil
dogovor o svoji molčnosti. Pravijo,
da se je naveličal nagobčnika in da je
prišel v svojih govorih nanovo napada-
ti, kar ima že danes zelo težke po-
sledice. Radićev govor, v katerem je na-
padal ministra za socialno politiko Mi-
lana Simonovića, je izzval govorico,
da je Simonović napovedal svojo
ostavko. V resnici je minister Simon-
ović tudi posetil ministrskega predsedni-
ka Uzunovića in je imel v žepu že pri-
pravljen izjavo, ki jo je nameraval iz-
ročiti novinarjem. Po tej konferenci z
Uzunovićem je minister Simonović iz-
javil naslednje: »Gospod predsednik
me je naprosil, naj počakam. Tekom

današnjega dne bomo o tem še raz-
pravljali.«

Radikali se bodo bavili z napadi Ra-
dića in zahtevali od njega lojalno po-
stopanje, ter pravijo, da še vedno ve-
lja dogovor, da mora imeti Radić na-
gobčnik. Značilno je, da se v radikal-
skih krogih naglašuje, da se radićevci v
Beogradu odrekajo Radića. Češ da ne-
govim govorom ni treba pripisovati
nobene važnosti, ker je St. Radić po-
polnoma privaten človek. G. Uzunović
se trudi verjeti v to razlago ter je no-
čjo izjavil novinarjem: »Saj Radić ni
minister, da bi njegovi govori mogli ru-
šiti vlado.« V vladnih krogih naglaš-
ajo, da je Radić »žrtve novinarjev«. Ne
bi se vedelo, kaj Radić govori, toda
novinarji beležijo vsako njegovo besed-
do! Največ brige zadaje radikalom
deistvo, da NRS med narodom vedno
boli izgubljena teren, posebno v preča-
nskih krajih, kjer jim je vse mase ljud-
stva odvzel Svelozar Pribević. To
dejstvo je bilo glavni predmet razprave
na današnji seji ožjega glavnega od-
bora NRS, ki je sklenil apel na poslan-
ce, naj gredo med narod, ga obvestijo
o situaciji in poskusijo dvigniti duha v
svojih vrstah. Situacija v radikalni
stranki je skrajno težka. Glavni odbor
NRS nadaljuje jutri svoje seje.

Beograd, 5. julija p. Nocoj je imel
vaš dopisnik priliko razgovorjati se z
min. predsednikom Uzunovićem. Novi-
ce so objavile vest, da ima minister Sr-
skić, ki se nahaja v Pragi na sokolskih
svečanostih, zaupno misljo pri Pašiću.
G. Uzunović je rekel vašemu dopisni-
ku, da je verjetno, da bodo nekateri
člani vlade posejili Pašića, da pa nihče
nima specialne mislje. Kar se tiče ve-
sti, da je bil Pašić povabljen, da pride
v Beograd, je izjavil Uzunović, da je
želja, naj Pašić čim dalje ostane v ko-
pališču, da se popolnoma popravi.

Velike demonstracije proti Radiću v Splitu

Predsednik HSS pod zaščito orožnikov in policije. — Radić zo-
pet ruši vlado. — Daimacovi naj v imenu države upravlja HSS.
Simonović mora iz vlade.

Split, 5. julija. r. Na povratku iz Met-
kovića je imel Radić shode v Vrgorcu,
Makarski in Omislu. Seljaki so precej
hladno sprejeli njegove govore. Radića
spremlja povsod državni podtajnik dr.
Pernar. V Omislu so prekinili njegov
govor z žvižganjem in z vzkliki kralju
in Jugoslaviji. Ko je z dr. Pernarjem
naletel na skupino demonstrantov, so
mu ti odgovorili: »Vi nas v zapor, mi
pa vas v luknjo!« Radićevci so hoteli
prikriti Radićev prihod v Split ter je s
svojim spremstvom šel po stranskih
ulicah, spremljan od žandarjev in poli-
cijev. Ko pa ga je množica zapazila,
so nastale velike demonstracije, ljudje
so žvižgali in kričali: »Izdajca! Doli
netunske pogodbe! V luknjo z njim!«
Policija je navajala na demonstrante,
ki pa so prodrli kordon. Pred hotelom
»Bellevue« je Radić zbežal in se skril
v restavracijo, ki jo so morali zakleniti,
dokler nista došli dve četi žandarmer-
ije, ki sta zasedli vse vhode in izho-
de. Demonstracije so trajale še dalje
ter so bile izvršene mnoge aretacije.
Policija je vso noč stražila pred hote-
lom. Demonstracij se je udeležilo več
tisoč meščanov različnih strank.

Beograd, 5. julija p. Listi prinašajo ob-
širna poročila o Radićevih govorih v Dal-
maciji. Zlasti karakterističen je njegov go-
vor v Makarski. Radić je naglašal, da je
bil parlament odgojen, ker je potrebno, da
se pred sprejetjem netunskih konvencij
sprejme novi zakon o ureditvi agrarnih od-
nošajev v Dalmaciji in pa zakon o izena-
čanju davkov. Radić je bil odgojen, ko-
den zato, ker je to zahteval Pašić. Pašić
je bolan in ne more niti govoriti. Zelo sla-
bo je, ako se od bolnega človeka, ki ne mo-
re niti govoriti, sprejemajo velika sporo-
čila in objavljajo intervjuje. Če pa je Pa-
šić sporočil, naj se parlament odgodi in da
je on proti netunskim konvencijam, potem
je to zelo neprimerna šala. Pašić ljubi svo-
jo dečo, on ljubi svojega Radeta bolj ka-
kor državo. To je sicer očetovsko, ni pa
državniško. Pašić ljubi tudi netunske kon-
vencije, ki so njegove rodne hčere, Voja
Marinković pa jih je krstil. Sedaj pa hoče
svojo rodno dečo nam naprtiti, kakor da bi
bila naša. Ako bi sedaj konvencij ne rati-
ficirali, nastanejo zapleteni diplomatski od-
nošaji, česar pa mi nočemo, ker nam ni po-
trebno, da bi bili z Italijo v zapletenih od-
nošajih. V konvencijah itak ni ničesar, kar
Trumbić trobi in kar razni Davidi in Ne-
davići pripovedujejo. Nikjer ne stoji, da se
Dalmacija izroča Italiji in da bodo Italijani
poplavalili te kraje. Res je, da ima o tem od-
ločati minister socialne politike, danes pa
minister socialne politike misli, da so Hir-
vati antiradikalni. Ni treba, da bi netunske
konvencije izvajal minister Simonović, ki
bi rajši videl pri »Suffidu« 2000 Italijanov
kakor pa 2000 Hrvatov. Njega je treba
zamenjati. Simonović povsod govori ter

pše, da smatra Radića in radićevce za pro-
duktivne in komuniste zato, ker so proti
korupciji in proti vsem kvartoprimem, pa
naj bodo tudi ministri. Simonović je proti
seljaški stranki in zato tudi proti Hrvatom.
On mora iz vlade.

Nadalje je Radić naglašal, da zahtevajo
Hrvat, naj HSS upravlja in gospodari v
Dalmaciji v imenu države in da se takov.
potentat, katerih poreklo se more najti v
italijanskih rodošlovjih, ali v avstrijskih
špijskih knjižah, ne smejo vprašati za
mnenje, pač pa se mora vprašati za mne-
nje seljskega dedca Čepica. Hrvati morajo
vladati v Hrvatski, v Dalmaciji in Sloveni-
ji morajo sovladati v Bosni in vseh drža-
vi in bodo po volitvah v vladi, ako Bog
da, imeli toliko mandatov kakor Srbi, mor-
da 100.

Današnja vlada je poštena in poštena vla-
da ne sme trpeti lenarjenja anketnega od-
bora. Ako predsednik ne skliče odbora, naj
ga skliče podpredsednik Pavle Radić. Seje
naj se vrše permanentno. Ako radikali na
to ne pristanejo, potem je vse skupaj bluff.
Zdi se mu pa, da opozicija na to ne bo
pristala.

Iz skupščinskih odborov

Beograd, 5. julija. p. Popoldne je imel
sejo skupščinski odbor za prenos zakona o
izenačenju neposrednih davkov. Razpra-
vljalo se je o členu 14., ki govori o opro-
stitvi od davkov na dohodke zemljišč, ki se
nahajajo na močvirnem terenu. Poslanec
Canković je predlagal novo redakcijo tega
člena, na kar je minister pristal.

Popoldne je bila tudi seja plenuma fi-
nančnega odbora. Izvoljena je bila sekcija,
kateri je bila poverjena naloga, da izdela
poslovnik za delo finančnega odbora. Pri
razpravi o programu dela finančnega od-
bora je posl. Gavrilović zahteval, da vlada da
finančnemu odboru pregled vseh material-
nih in osebnih izdatkov ter da odbor v času
počitnice na licu mesta pregleda državna
podjetja. Posl. Demetrović je predlagal,
da finančni odbor razen tega vzame v prenos
carinsko tarifo in nujni predlog za pomoč
poplavljenecem. Predsednik je usvojil De-
metrovićev predlog. Poslanec Pušenjak je za-
hteval, da se predložijo zaključni računi.
Poslanec Seferov (david.) smatra, da je pri-
šel čas, ko treba zmanjšati osebne izdatke,
plače in doklade uradnikom ter pokojnine
upokojencem, ker je življenje postalo če-
neje. Prihodnja seja finančnega odbora ni
napovedana in se zdi, da bodo seje
odgovorne. Za četrtak je sklicana seja
sekcije finančnega odbora za prenos carin-
ske tarife.

Zgradba nove vojašnice v Škofji Loki

Beograd, 5. julija. p. V vojnem minist-
stvu je odobren večji kredit za zgradbo no-
ve vojašnice v Škofji Loki. Delo za zgrad-
bo vojašnice se bo začelo že koncem tega
meseca.

Veličastni sokolski dnevi v Pragi

Obširna poročila na 3. strani.

Danes poda Caillaux svoj ekspeze

Vlada bo stavila vprašanje zaupnice. — Tardieujeva ofenziva
proti Caillauxovemu sanacijskemu načrtu.

Pariz, 5. julija (brezž.) Zbornica bo jutri
razpravljala o finančnem položaju. Po kon-
čani diskusiji bo zahtevala vlada zaupnico.
Finančni minister Caillaux poda na seji iz-
črpen finančni ekspeze od katerega se prič-
akuje velik uspeh. Koncem debate povza-
me besedo v imenu opozicije poslanec Tar-
dieu.

Pariz, 5. julija d. Poslanec Tardieu je
priobčil v »Journalu« značilen članek o fi-
nančni krizi. Pisec se odločno izjavlja proti
kabinetu Briand-Caillaux, češ da je samo
pomirjevalnega značaja in nikako radikalno
sredstvo, ki bi bilo v stanu rešiti finančno

krizo. Tardieu se izreka proti vsakemu
zunanjemu kreditu za stabilizacijo franco-
ske valute, kakor tudi proti vsaki uporabi
zlatih rezerv Francoske banke.

Tardieu meni, da bi se morali konverti-
rati in konsolidirati vsi notranji dolgovi.
Frank je bil koncem prošlega tedna zelo
slab in je dosegel v petek funt višino 182
in pol frankov. Kot vzrok temu padcu sma-
tra Tardieu pesimistično presojevanje sta-
bilizacijskih načrtov finančnega ministra
Caillauxa in ponoven beg domačega ka-
pitala.

Katastrofalne poplave v Nemčiji

Ves jugovzhodni del Berlina pod vodo. — Strela udarila v hišo.
13 mrtvih, 140 ranjenih. — Ogromna materijalna škoda. — Pr-
va pomoč poplavljenecem.

Berlin, 5. julija. (brezž.) Vremenska ka-
tastrofa, ki je zadela včeraj popoldne vzhod-
no okoličo Berlina, je doslej ena največjih,
kar jih pomnijo. Štiri ure je nepretrgoma
padal tako gost dež, kot bi l'lo iz škaia.
Utrgal se je oblak. V kratkem so vsi poto-
ki, reke in jezera silno narasli in hitro po-
plavili vasi in mesta. Ponekod sega voda
do prvega nadstropja. V Woltersdorfu je
udarila strela v hišo in ubila ali ranila skoraj
vse osebe, ki so se zatekle vanjo pred
nalivom. Stavba se je vsled dežja kmalu
podela in pokopala ljudi pod seboj. Preiskava
je ugotovila, da je bilo 13 oseb, na ka-
tere se je zvalilo kamenje in opeka, že po-
prej od strele ubitih.

Tudi iz drugih delov Nemčije prihajajo
poročila o trahotivih nalivih in poplavih.
V južni Turingiji neprestano lije že od več-
raj popoldne. Podobne vesti prihajajo tudi
iz južne Saksone, Šlezije itd. Cele po-
krajine so okrožene. Škoda je ogromna,
ker je na zelo mnogih krajih uničena vsa
letina.

Berlin, 5. julija s. Nevihta, ki je divjala
v nedeljo zvečer nad jugovzhodnim delom

Berlina, je imela katastrofalne posledice, ki
so bile večje kot se je spetkeka mislilo.
Nevihta je prišla tako hitro, da se skoro
nihče ni mogel pred njo rešiti. Prizori, ki
so se odigrali med rušenjem kegljišča v
Woltersdorfu, so bili naravnost strašni. Do
sedaj so potegnili izpod razvalin 13 mrtvih,
40 težko in kakih 100 lahko ranjenih. Po-
slopje se je podrlo, ker je udarila strela
vanj.

Vsled katastrofe so bile pretrgane vse
telefonske zveze. Rešilne ekspedicije so se
borile vsled velikih poplav po cestah s sil-
nimi ovirami. Vsled ogromnih množin vode
je gladina Müggelskega jezera tako nara-
stala, da so bili kmalu vsi kraji ob obrež-
ju pod vodo. Na jezera je zalotila nevihta
več ladij. Vse naprave na krovu parnika
so bile potrgane tako, da so bili potniki iz-
postavljeni plohi. Na kolodvorih ob obrežju
je stala voda nad meter visoko tako, da
so morale množice, ki so hotele nazaj v
Berlin, gaziti vodo.

Berlin, 5. julija (brezž.) Notranji mini-
ster je dal za prvo pomoč poplavljenecem
tri milijone mark na razpolago.

Nevihte in povodnji tudi v Avstriji

Vihari so poškodovali mnogo mostov in nasipov. — Ogromna
škoda na Gradiščanskem. — Poplave tudi na zapadni Štajerski.

Dunaj, 5. julija. k. Nevihta, ki je divjala v
nedeljo nad Gornjo Avstrijo, je povzročila
veliko škodo. Več rek in potokov je prestopi-
lo bregove ter odneslo mostove in nasipe.
Ponekod so bile vsled tega poškodovane
tudi ceste in pota. Pri Ebelsbergu je prestopi-
la Travnica tako naglo bregove, da je pre-
hitela pet delavcev, ki so po turnem vpi-
ju dobili v zadnjem hipu pomoč. Največja
opustošenja je povzročila nevihta v pokra-
linah okoli Pasove. V mestu samem so po-
škodovane hiše, ki leže na bavorski strani
potokov Allenbacha in Müllbacha. Dve hiši
sta se popolnoma porušili. Vodne mase so
razdrle ceste in poškodovale pota in mo-
stove. Voda je prebivalstvo tako presenetila,
da je odneslo komaj svojo imovino. Ne-

ko deklico, ki je hotela rešiti iz domače hi-
še 500 mark, so valovi odnesli.

Dunaj, 5. julija s. V Ober-Drunsu na Gra-
diščanskem je bil v nedeljo silen dež. Ne-
vihta se je zavlekla proti Jugoslaviji, kjer
se je na meji utrgal oblak. Velike mase
vode so divjale po dolini proti Jugoslaviji.
V kraju samem je voda poplavlja vse ulice
in tudi hiše. Ljudje imajo ogromno škodo,
ker je reka Raba ob cesti, ki pelje ob njej
poplavlja vsa polja in odnesla ves posevek.
Tudi mnogo živine je utonilo.

Gradec, 5. julija s. V zapadni Štajerski je
deževalo z malimi presledki vso nedeljo.
Vse reke so močno narasle. Vse žito je na
tleh. Sadje sta dež in nevihta popolnoma
potopila.

Sinočnja poročila o stanju poplav

(Glej tudi vesti na 6. strani lista.)

Beograd, 5. julija. p. Iz Jagodine se
poroča, da sta reki Belica in Ljubomir
poplavlili Jagodino in napravili mnogo
škodo. Prekinjena glavna proga Beo-
grad-Niš še ni popravljena. Tudi iz juž-
nih krajev se poroča o veliki škodi, ki
jo je napravila poplava. Včeraj in danes
je v vsej državi bilo relativno manj
dežja. Donava še vedno narašča v Re-
gensburgu, Pasavi in na Dunaju. Sava
je začela pri Mitrovici padati. Od niko-
der se več ne poroča, da bi voda pro-
dirala nasipe. Zvečer ob 10. javljajo iz
generalne direkcije voda, da se je po-
ložaj ustalil. Stanje je sicer še vedno
zelo kritično, dasi je voda med Bezda-
nom, Apatinom in Bogojevim padla za
30 cm. Vendar to padanje vode ni nor-
malno, temveč je posledica razširjenja
struge. Nasipi ob Donavi od državne
meje do Novega Sada so zaenkrat v
dobrem stanju. Vode so se nekoliko
umirile in se lahko računa, da ne bo
večjih posledic, ako ne bo dalje deže-
valo. Zvečer je Sava pri Zagrebu na-
rasla za 1.40 m. Pri Pasavi, Dunaju in
Bratislavi je Donava narasla za 20 do
35 cm. Drava je včeraj pri Mariboru
zrasla za 60 cm. Vojvodinske reke
stalo rastejo, ker prihaja iz Rumunske
mnogo vode. Iz mnogo krajev južne Sr-
bije se poroča o ogromni škodi, ki jo
je napravila voda. Ministrski predse-
dnik Uzunović je nocoj v razgovoru z
vašim dopisnikom naglasil, da bo vlada
storila vse, kar bo mogla, da se omili
katastrofa. Vendar so proračunska
sredstva majhna. Čaka se samo, da se
definitivno dožene škoda. Novinarji so
G. Uzunovića opozorili na ogorčenje
med narodom, da noben od ministrov

ni posetil krajev nesreče, kakor je to
storil kraljevski par. Uzunović je od-
vrnil, da je bolje, da se akcija vodi iz
Beograda...

Žrtve Donave

Bukarešta, 5. julija. brezž. Vsled nepre-
stanega deževja narasla Donava je doslej
zahtevala že več sto žrtev.

Strahovita železniška nesreča

Vihari tudi v Franciji.

Pariz, 5. julija. (brezž.) V vsej Franciji
divjajo strahoviti viharji. Samo v okolici
Pariza so napravili za 10 milijonov frankov
škodo.

Pariz, 5. julija. (brezž.) Brzi vlak Havre-
Pariz je pri Acheresu skočil s tira. Osem-
najst potnikov je mrtvih in 90 ranjenih.
Vlak se je ponesrečil vsled silnega viharja.
Strojevodja ni mogel zaradi groznih bliskov
in velikega dežja pravočasno ustaviti vlak,
ki je drvel s hitrostjo 90 km na uro.

Kulturni boj v Mehiki

London, 5. julija s. Mehikanska vlada je
izdala dekret, s katerim se vse cerkveno
premoženje zaplenja. Dalje prepoveduje pod-
kaznjo duhovnikom mehikanske narodnosti
deliti zakramente ali brati maše. Naredba
odreja tudi, da se vsi samostani razpuste.
Mehikanski listi te naredbe ne smejo kriti-
zirati.

Madžari postajajo pohlevnejši

Budimpešta, 5. julija s. Oficielni list izve-
da je trgovinski minister že odposlal odgo-
vor madžarske vlade na povabilo Češkoslo-
vaške glede zopet

Kako se Italija udeležuje sokolskega zleta v Pragi

Na Primorskem, 4. julija

Danes pričenjajo v Pragi veliki sokolski dnevi. Vsa Evropa gleda z obdivovanjem in spoštovanjem ogromno delo narodne vzgoje in discipline, ki polaga svoje račune pred zastopniki vseh kulturnih narodov. Skoraj je ni države, ki bi ne bila te dni zastopana v ogromnem Stadionu in priznati se mora, da so vse države pokazale tudi z dejanji svoje spoštovanje pred českoslovanskim narodom, slovanskim sokolstvom in idejo, ki to sokolstvo joji. Edino Italija se je postavila na sovražno stališče. Fašistiški režim, ki sprečuje vsak svobodnejši pojav na lastnih tleh, je z brezprimerim barbarstvom pokazal se tudi nasprotnika velikega sokolskega idejnega pokreta in je s terorističnim nasiljem preprečil udeležbo zastopnikov našega naroda v Primorju na sokolskih slavnostih v Pragi, akoravno te slavnosti nimajo na sebi nič političnega, akoravno se vršijo v prestolnici ene države, s katero pravi Italija, da živi v najboljši prijateljski odnošaji, akoravno je sokolski zlet kulturno slavje, ki se odigrava pred očmi cele Evrope.

V Prago so se pripravljali tudi mnogi Jugoslovenci iz Julijske Krajine. Nikomur ni padlo v glavo, da bi bilo to s stališča italijanskih podnikov kaj nekorakne in brez težko so dobili polne liste. A ko so se odpravljali na pot, je naenkrat završalo in nič hudega sluteči potniki so postali predmet najskandaloznejšega nasilja. Pričeli so jih loviti po kolodvorih in zapirali kakor zločince in fašistiški mogočniki so res uspeli, da so večino izletnikov prestrašili in zadržali doma.

Najhujša nasilja so se vršila v Gorici pod vodstvom tamkajšnjega kvestorja Diaza. Na goriskem kolodvoru so se te dni odigravali naravnost škandalozni prizori. Agenti kvesture so ustavljali potnike in kdor je bil namenjen v Prago, s tem so postopali kakor z zločincem. V vlakih se vozili tujci so se zgražali nad surovostjo postopanja, ljudje so zapuščali vagon in preplašeno spraševali, ali se je morda zgodil kak atentat... Kmalu so se po mestu in okolici raznesle najbolj divje govorice, da je bila odkrita »slovenska zarota«. Aretacijam so sledile hitre preiskave in razumljivo je, da je postajalo razburjenje vedno večje. Kolodvor je bil od srede zastražen z orožniki, ki so morali asistirati agentom g. Diaza.

V četrtek so se odigrali najsmradomejši prizori. Agenti kvesture so brez najmanjšega povoda aretirali 7 izletnikov ter jih odgnali v zaporo ulice Dogana, med ciganske družbo, pustivši jih ob kruhu in vodi brez zaslišanja... V petek si je dal aretirance pripeljati kvestor Diaz, ki jih je obklical na najpogostejši način: z viličarice, mascalzoni, idioi, cretini itd. Očitno jim je nehalno napram italijanski državi, ki jih je rešila in osvobodila čes: ko smo mi prišli v vaše kraje, ste bili ušivci in mi smo vas razušili (spidochiare). Očitno jim je, da so trendisti. Rekel je: »Vas« Franc Jožef (Cecco Beppo) vas je dal obešati, strojati in prepetati. Žal, da nimamo v Italiji postave, da bi vas smeli prepetati, mascalzoni.

Agente so razbijali kovčge, kričali, povpraševali po bombah in granatnih in revolverjih. Ko jim je eden od »perustriranih« rekel, da ima bombe in je pokazal breskve, so se zaganjali vanj z vso silo. Na vprašanje, če ima revolver, jim je pokazal dolg kos salame.

Vsem so bili odvzeti in sekvistirani potni listi. Na stanovanjih aretiranih so bile izvršene preiskave, ki so se izvajale z vso brutalnostjo, seveda brezuspešno.

Gospod Diaz je baje na svoje čine ponosen in pripoveduje se tudi, da so mu nekateri zagrizeni čestitali. Slovensko ljudstvo pa čuti, da je javno osramočeno od oblasti, ki bi morala delati prijateljsko z našimi ljudmi, a postona z njimi kakor z živino.

Goriški dogodki so evropski škandal, ki se ne da zabrisati drugače, kakor da rimska vlada pokliče svojega kvestorja na težak odgovor. V naših kulturnih činov pa ho ostalo za vedno zapisano, kako je Italija sodelovala pri vsesokolskem zletu v Pragi...

Bolgarska agitacija proti naši državi

Beograd, 5. julija. p. V zadnjem času razširjajo bolgarski listi, predvsem oficijelni in poloficijelni organi Ljubevne vlade alarmantne vesti o ponovni akciji političnih nezadovoljcev, organiziranih v terorističnih četah. Pri tem trdijo, da so te čete organizirali bolgarski emigranti — zemljoradniki na našem ozemlju.

Poleg teh vesti so tudi v inozemskem tisku razširjena neka senzacionalna odkritja bolgarskih političnih oblasti, ki so baje zasledile v okolici Sofije manjšo količino razstreliv ter ugotovile, da je tujega izvora, kar vzbuja med bolgarskim prebivalstvom mnenje, da izvirja iz naše države. Ako se sprito tega še upošteva očitni položaj makedonske organizacije v Bolgarski in njena odkrita propaganda proti naši državi, ni čudno, če vzbuja mlačno zadržanje našega zunanjega ministrstva napram tem pojavom v srbski javnosti vedno več nezadovoljstva.

Z ozirom na to in na zadnje javne manifestacije v vseh večjih krajih Bolgarske, ki so bile naperjene proti naši državi, vprašuje »Pravda«, ali bo znal dr. Ninčević nastopiti proti tej izvalni propagandi, ki v našo veliko žalost uspeva v inozemstvu s svojim varanjem.

»Pravda« naglašajo, da so bile v zunanji politiki storjene zadnja leta mnoge pogreške, da je bila naša zunanja politika brez določene smeri, da so Bolgari občutili to našo slabost in da so zadnji bolgarski uspehi v zunanji politiki, ki se jasno vidijo ne samo v posojilu za bolgarske begunce, temveč tudi v znanju Evrope napram Bolgarski, očitno dokaz slabosti dr. Ninčevića zunanje politike, ki kaže z vsakim dnem večji minus.

Batine in samokresi med beograjskimi radikali

Beograd, 5. julija. r. Včeraj je med beograjskimi radikali tekla kri. Bobičevi radikali so zborovali v veliki dvorani hotela »Slavije«, a so Maksimovičevi privrženci povzročili tako rabuko, da je policija zbor razgnala.

Že davno pred 10. uro se je dvorana napolnila do zadnje mize in razpoloženje je bilo povsem mirno. Čim pa je predsedujoči hotel otvoriti zbor, so se zborovalci kakor na signal pognali proti mizi, kjer je vis-a-vis Bobičevi mizi sedel Maksimovičev pristaš Cerović z nekaterimi prijatelji.

Dol s Cerovićem, ven lopovi! so zagrmeli vzkliki in so obenem že padli prvi udarci. Takoj je nastala panika. Plašnejši so hoteli k izhodu, ognjevitiji pa so udrihali z vsem, kar jim je bilo pri roki. Razvila se je pravcata salonska bitka. Klobuki so frčali z glav, batine so pele neusmiljeno grobo pesem, stolom so stokala rebra in sredi največjega divjanja je padlo tudi par strelov iz samokresov. Ko se je glavna skupina pretepačev prerila do glavnega izhoda in se nekako raztepla, je položaj mahoma postal čistejši in v dvorani je zavladalo premirje. Na betonu pred vhom z vrta pa je ležal vznavz nezvesti Jovan Mišić, sekretar notranjega ministrstva in iz rane na desni obrvi mu je curčila kri. Prenesli so ga takoj v avto in ga odpeljali v bolnico.

Bobič je medtem pričel govoriti. A že po prvih besedah se je pri vratih pojavilo okost postav: »Zbor je zbrajen! Razhod!«

Po krajšem pojasnjevanju s poveljnikom patrolje je Bobič pozval prisotne, naj se mirno razidejo. Urnobesno vzklikanje »Živio« in »dolje« je zaglušilo njegove besede. Orožniki so dopolnili finale s tem, da so vsakega posameznika postavili na prosto. Prej ko v 10 minutah je bila dvorana izpraznjena.

Pred hotelom, na ulici so se manjše skupine še dolgo prerekale, a novi incidenti niso sledili. Bobičevi pristaši so obtoževali nasprotnike, da so angažirali nižje uslužbence notranjega ministrstva povzročiti nered, a Maksimovičevi pristaši so zatrijevali, da so bobičevci hoteli pretepi in da so nahujskali nekatere komiteje.

Takoj po razpuščenem zboru so bobičevci poslali Nikoli Pašiču vdanostno hrzjavko s tožbo, da so — orožniki na grob način razgnali zborovalce in da po vsem Beogradu vlada veliko vznemirjenje.

Peklene intrige proti mariborski Mestni hranilnici

Že ponovno so se iz gotovih mariborskih radikalno-radicevskih krogov iznesle v javnost vesti o bližnjem razpustu upravnega odbora in ravnateljstva Mestne hranilnice in o postavitvi gerenta. Z vso silo se je v resnici tudi pritiskalo na ministra Krajača in znano je, da je eden izmed radikalnih pravkov baš te dni v Beogradu čakal na dekret o postavitvi gerenta. Ker je medtem izšlo poročilo revizijske komisije, ki radikalno-radicevskim načrtom ni bilo ugodno, so se nenadoma pojavile v inozemskih listih, zlasti v dunajski »Neue Freie Presse«, senzacionalne in alarmantne vesti o velikih malverzacijah pri zavodu. Vse te vesti so bile absolutno zlagane, za poznavalce razmer pa je bilo jasno, kakemu namenu so imele služiti. Voditelji mariborskih Nemcev, izmed katerih je občinski svetnik Primer celo sodeloval v preiskavi v zavodu, so ogorčeno obsodili grdo mislifikacijo ter odločno odklonili vsakršno zvezo s temi dopisi. Tako je danes tem bolj jasno za celo mariborsko javnost, kaj imajo senačne vesti v avstrijskih listih svoj izvor, in vsa narodna javnost se zgraža nad postopanjem ljudi, ki so zagrešili grdo izdajstvo nad našimi narodnimi in gospodarskimi interesi v Mariboru zgolj iz strankarske zaslepljenosti in osebnega koristolovstva. Izjavi vladnega komisarja dr. Ipavica in mestnega župana dr. Leskovarja sta že dovolj razkrinkali lažnivost najnovejše politične gonje proti gospodarskemu zavodu. Dasi je ostudni napad trenutno prizadejal zavodu nekoliko škode, ker je prvi dan po objavi članka v »Neue Freie Presse« bilo dvignjenih vlog v iznosu nad en milijon dinarjev, vendar ne dvomimo, da se bodo vsi vlagatelji zopet povrnili, kakor že ponovno ob prilikah podobnih atak. Naša narodna javnost pa bo vedela svoječasno obračunati z ljudmi, ki se v našem obmejnem Mariboru tako lahkomišno igrajo z našimi narodnogospodarskimi interesi.

Izjava srezkega poglavarja

Z ozirom na zlohotna poročila v raznih listih, zlasti inozemskih (Neue Freie Presse), da bi se bile v Mestni hranilnici v Mariboru izvršile velike malverzacije, izjavljam, da so ta poročila neresnična.

Res je, da je Mestna hranilnica s sklepom upravnega odbora, ki je bil odobren od nadzorne oblasti, nakupila večjo množino delnic Mariborske tiskarne, katere je pa zopet prodala proti polnemu plačilu kupnine, všteti vse obresti, tako da radi nakupa teh delnic ni utrpela hranilnica nikake škode.

Tudi pri Kreditnem društvu, ki je pridrženo Mestni hranilnici v Mariboru, ni govora o kakih malverzacijah. Tam so se brez vednosti upravnega odbora v dveh slučajih dali krediti in sicer Din 510.000.— in Din 650.000.—, glede katerih res ni lastnosti tako sigurno, da bi bila vsaka izguba povsem izključena; vendar so se za doseg kritia uvedli vsi potrebni koraki. Ako bi

se pa proti pričakovanju ne dobilo polnega kritia, bo eventualni primanjkljaj lahko pokrit iz rezervnega in varnostnega sklada, oziroma z doplačili v ta sklad. Proti dotičnim uradnikom pa je ravnateljstvo z vso strogotostjo postopalo in enega kaznovalo radi prekršajne delokroga z odpustom iz službe brez pokojnine.

Maribor, dne 3. julija 1926.

Vladni svetnik in sreski poglavar:

Dr. Marko Ipavic s. r.
kot vladni komisar.

Politične beležke

Dr. Kulovec toži, a ne radi obrekovanja temveč radi popravka!

Naš list je svoječasno odklonil objavo nekih popravkov klerikalnega poslanca dr. Kulovca, ker niso bili tako sestavljeni, kakor predpisuje tiskovni zakon. To smo takoj tudi ugotovili. Sedaj se je dr. Kulovec pritožil na sodišče in zahteva, naj se izvajajo iz tega dejstva »vse kazenske posledice«. Ugotavljamo, da je imel dr. Kulovec dovolj časa, da se je pritožil na sodišče zaradi neobjavljenih popravkov, ki so več ali manj samo formalnega značaja, ni pa vložil proti »Jutru« tožbe zaradi očitka laži. Četudi je bil k temu ponovno pozvan! Dr. Kulovec se ne upa tožiti zaradi očitka, da nesramno laže, ako trdi, da faksimile dr. Žerjavovega pisma, objavljenega v »Jutru«, ni pristen, ako trdi, da je v dr. Žerjavovem pismu stalo »slovenški dialekt« namesto »slovenski pisni jezik«. Zakaj dr. Kulovec ne toži zaradi tega očitka laži? Zakaj toži samo zaradi neobjavljenih popravkov, ne pa tudi zaradi razlajenja časti in obrekovanja, četudi je bil že ponovno pozvan k temu? Zakaj se dr. Kulovec izogiba tej tožbi? Ali mu je več za neobjavljene popravke, ki so zgolj formalnosti, kakor sta trdila »Slovenec« in »Domoljub«, ko sta morala objaviti dr. Žerjavove popravke, kakor pa za njegovo osebnost čast? To so vprašanja, ki jih ne postavljamo samo mi, ampak vsa javnost, ki je zasledovala afero klerikalnega faksimilata dr. Žerjavovega pisma in ki more z ozirom na dr. Kulovecovo postopanje samo sklepati, da dr. Kulovec samo zaradi tega ne toži, ker bi se pred sodiščem brezdvomno izkazalo, da je lagal, ko je trdil, da je bil »Jutrov« faksimile faksimilat in da ni faksimilat pisma, katerega je s svojim podpisom objavil v »Slovencu«.

O bojni opremi Orjunašev

Beograjska »Politika« objavlja izjavo oblastnega čelnika vojvodinskih Orjunašev Dobroslava Jevdjeviča, ki pravi z ozirom na interpelacijo klerikalnega kluba na vojne ministra, odkod so dobili Orjunašev bojno opremo, da nobena vojaška ustanova, noben vojaški komandant ni dal vojvodinskih Orjunašev »m orožja ali čelade za pohod v Trbovlje in Ljubljano. Jevdjevič ne glasa, da so klerikali v svoji profesionalni mržnji proti vsemu svetlemu in borbenemu vložili svojo interpelacijo samo zaradi tega, da bi zmanjšali ugled naše slavne vojske in da bi se s tem priklopili svojim avstrofilskim pristašem, ki sovražijo našo vojsko kot največjega nasprotnika svojih tajnih želja. »Ta denuncijantska kampanja pa ne bo škodila niti vojski niti Orjunašev, naglašava Dobroslav Jevdjevič, pač pa nas bo gotovo prisilila, da uporabimo primerne ukrepe proti njenim povzročiteljem.«

Kdo so pa bili ti dijak?

Iz Rima poročajo 4. t. m., da je Mussolini sprejel v palači Chigi 50 dijakov iz kraljevine SHS, ki so došli v Italijo na znanstveno potovanje in so po svojem prihodu v Rim izrazili željo, da bi se radi poklonili Mussoliniju. Na pozdrav voditelja dijakov se je Mussolini za poklonitev v prisrčnih besedah zahvalil beograjski univerzitetni mladini ter naglašal, da ji je namenjeno v bodočnosti razvijati zveze dobrega sosedstva in prijateljstva. Pri slovesu so dijaki vzklikali: »Živela Italija!«

St. Radić in nettunske konvencije

St. Radić je v Dubrovniku napadel opozicijo in predvsem davidovičevce zaradi njihovega zadržanja v Narodni skupščini napram nettunskim konvencijam. Splitska »Novo Doba« objavlja sedaj izjavo davidovičevca, posl. dr. Andjelinovića, ki odgovarja Radićevim auzijam glede na stališče opozicije napram beograjskim in nettunskim konvencijam, da je napovedal, da bo ob koncu debate v skupščini o naših obrazilo-gospodarskih odnošajih z Italijo obratilo stališče Davidovičevce stranke, vladajoči, ki jo podpira Radić, pa se je izognila debati in je nemadoma odgodila seje skupščine. Nadalje pravi dr. Andjelinović, da St. Radić dosledno še nadalje vodi italofilsko politiko, da se je svoječasno v najtežjih dneh našega narodnega življenja potom dr. Kežmanja pogajal z zastopnikom Italije majorjem Finzijem o zvezi proti Jugoslaviji ter pozival na pomoč Italijo proti lastni domovini. Zaradi teh zločinov je bil sicer amnestiran, pravi dr. Andjelinović, s tem pa še ni bilo izbrisano to dejstvo iz njegovega političnega življenja in naše narodne zgodovine. Tudi sedaj so na čelu njegovih ljudi v Biatu bivši italijanski plačenci in notorni Italofili izza časa okupacije. Dr. Andjelinović vprašuje zato St. Radića, ali želi objaviti njihovi imen. St. Radić je že drugo leto v vladi in kot bivši minister ter vodja vladne stranke je dolžan nositi odgovornost za dela vlade, ki jo s svojo stranko podpira. Pokazal se je popolnoma nesposoben, izrazil je svoj položaj v Beogradu ter osramotil čast hrvaštva s svojimi aviatiskimi skoki, neresnim delom in neresnimi govori. V drugem letu svojega vladanja bi se moral narod odločiti z dejanji, tega pa ne more, ne zna in ne more storiti. Navedli smo sodbo Davidovičevca pristaša o St. Radiću zato, ker je bila Davidovičeva stranka svoječasno v najtežjih dneh zvezah z St. Radićem. Še predno je bil amnestiran.

Naprednemu učiteljstvu!

Vabimo na sestanek vsega SDS učiteljstva, na katerem se bodo razpravljale važne stanovske zadeve. Naša stanovska organizacija je tik pred razkolom in ker hočemo, da ostanemo enotni, krepki, toda odločno napredni, zato vabimo vse tovariše in tovarisičice, ki so jim na srcu sloga in moč naše organizacije, da se zanesljivo udeležijo tega sestanka dne 8. t. m. (četrtek) ob 9. uri dopoldne v kazinskem poslopiu v Ljubljani, I. nadstropje. Posebni babil ne pošiljamo.

Klub učiteljstva SDS za ljubljansko in mariborsko oblast

Ljubljana, dne 3. julija 1926.

I. Šmajdek l. r., preds., A. Germek l. r., taj.

Rudarska kriza v Angliji

Vprašanje rudarskih merd. — Lord Cecil o položaju.

London, 5. julija. (brezj.) Ker bo zakonik o uvedbi osebnega delovnika skoraj gotovo sprejet tudi v zgornji zbornici, že urejajo lastniki premogovnikov rudarske plače v raznih revirih. V okraju Warwickshire bodo plače višje kot pred slavo in in zagotovljene za dobo devetih mesecev. Drugod ostanejo plače najmanj na isti višini kot do stavke.

London, 5. julija. (brezj.) Pri drugem čitanju zakonskega načrta o rudniških v spodnji zbornici je izjavil lord Cecil v imenu vlade, da je podaljšanje delovnega časa in izjemnega stanja le začasno. Druga izhoda ni bilo, da se premeta sedanja gospodarska kriza. Vlada bo razen nacionalizacije rudnikov večinoma izvedla le predloge premogovne komisije. Vlada meni nadalje, da je nepotrebna fuzija rudnikov v svrhu racionalnejšega izrabljanja rudniških obratov. Isto tako se bo resno upošteval predlog o ustanovitvi prodajnih agencij. Končno je lord Cecil obžaloval negativno politiko opozicije in izjavil, da je vlada vsak čas pripravljena posredovati pri novih pogajanjih.

«Kralj štampe»

Beograd, 5. julija. p. Nocojšanje »Novosti« so bile zaplenjene radi gotovih ostrih kritik, ki so bile naperjene proti današnji vladi. Med drugim objavljajo »Novosti« članek pod naslovom »Kralj štampe«, v katerem aludirajo na borbo, ki jo vodi aktiven član vlade proti gotovim beograjskim listom in kateremu je uspešno, da je nedavno zadušil Cicvaričev Beogr. dnevnik, danes pa list »Balkan«, ki je tudi prenehal izhajati. Podčrtava se dejstvo, da se zatirajo baš pašicevski listi, ki so zastopali stališče ožje Pašiceve okolice.

Emil Coué †

Čitatelji se še spominjajo daljšega opisa Couéjevih zdravlilnih metod, ki ga je »Jutro« prineslo izpod peresa pariškega dopisnika. Mož, ki so ga tisoči oboževali kot čudodelnega apostola moderne dobe, številni zdravniki pa napadali kot navadnega padarja, je v soboto v Nancyju po daljšem bolehanju zatisnil oči, dopolnivi 69 let.

Emil Coué, ustanovitelj pa njem imenovanega couézizma, to je: ovladavanja samega sebe potom zavestne avtosugestije, je zgradil svojo zdravlilno znanost in prakso na naslednjem načelu, da se v človeku borita volja in domišljija. Slednja nas vleče seboj, kakor razbrzdan konj, obrzdati pa se dá edino z avtosugestijo. Dočim potom sugestije vsilimo drugemu človeku v njegove misli, povzročimo pri avtosugestiji mi sami, da se kaka misel vkorenini v naši glavi. Kako se to zgodi? Coué je učil: »Predvsem prevdarsi, ali naj se stvari izpodi ali ukloni. Nato začne v sebi ponavljati, misleč samo na prevdajeno stvar: to ali ono se bo zgodilo, ali pa: se ne bo zgodilo! In čim ta avtosugestija postane dovolj močna, se bo vse ono, kar si subjektivno predstavljaš, obneslo, odnosno odklonilo. Moč avtosugestije učinkuje na človeško dušo in telo.

V svoji najpopularnější knjigi »Ovladavanje samega sebe«, ki je preložena v številne jezike, Coué točno navaja metode, po katerih se naučijo uravnavati domišljijo in možnost doseči presenetljive zdravilne uspehe. Počenši pri odstranjanju bradavic do ozdravljanja najtežjih bolezni in vnetij v človeškem organizmu najdeš v tej knjigi številne primere avtosugestivne zdravilne metode. Posebno popularen je način, s katerim je Coué učil svoje vernike ohranjati in jačati zdravstveno stanje: Preden zjutraj vstaneš in čim zvečer ležeš, zatisni oči, se zamisli, da si v moji bližini ter popolnoma monotono ponovi dvajsetkrat, prebirajoč vrstico z dvajseti vozli: »Vsak dan mi je bolje v vsakem pogledu!« Besede »v vsakem pogledu« moraš v misli posebno poudariti, ker se nanašajo na duševno in telesno stanje.

Coué, ki je svoj nauk gradil v precej bednih razmerah, je zadnja leta postal slaven in bogat mož. Nešteti bolniki in častilci ga niso obiskovali le v Nancyju, kjer je pred leti zgradil svoj prvi sanatorij, marveč je čisto prejeljal seance tudi v Parizu in drugih francoskih mestih, posebno uspešna pa je bila njegova lanska turneja po Ameriki in nato v Angliji, kjer se zdaj množijo Couéjevi inštituti. Njegovo ime je bilo zadnja leta med najčesteje imenovanimi v francoski javnosti, njegova navodila so se povsod ponavljala resno in zaničljivo. A pri vseh ostrih napadih niso nasprotniki mogli utajiti Couéjevih frapantnih uspehov, ki jih je dosegal pri številnih bolnikih. Coué je bil zares sodoben apostol duševnih in telesnih slabičev, zato bo njegova popularnost živela še dolgo po njegovi smrti.

Zadnja dva dneva Ljubljanskega velesejma

V nedeljo je bil najživahnější dan letošnje prireditve. — V celotni je posejlo letošnje velesejem okrog 100.000 oseb. — Zadovoljivi kupčijski rezultati. — Včeraj zaključek ob splošni nadrobni razprodaji.

Kljub temu, da je vreme nekoliko nagajalo, je bil v nedeljo ogromen naval na velesejemski prostor, ki se je izpremenil v pravo človeško mravljišče. Ljudje so se letos navadili na obilno mokroto in ne uvažujejo več vremenske samovolje. Med posetniki je bilo v nedeljo in včeraj najštevilnejše zastopano kmetstvo ljudstvo iz raznih krajev naše ožje in tudi širše domovine. Sejem je posejla v nedeljo Trgovska akademija iz Sarajeva z ravnateljem g. inž. Milanom Pokrajčičem. Dijaki so si ogledali vse razstavljeno blago. Ugajala jim je zlasti razstava srednje tehnične šole in razstava »Slovenska žena«.

Izredno mnogo je bilo v nedeljo in včeraj na velesejmu inozemcev, med temi največ italijanskih državljanzov naših rojakov iz Julijske Krajine (Trst, Gorica, Sv. Lucija itd.), pa tudi Italijanov iz stare kraljevine (Neapel, Milan, Rim, Alessandria, Borgataro). Potem siede Avstrijci (Dunaj, Gradec, Celovec, Salzburg), Čehoslovaki (Praga, Plzen), Nemci (Berlin, Bergen), Grki (Solun), Madžari (Budimpešta), Bolgari (Sofija), Rumuni (Bukarešta), Francozi (Pariz), Turki (Carigrad, Mata As), Angličji (Liverpool), Svicarji (Curih), Nizozemci (Dortrecht) in en Kitalec iz Chonatsinga.

Kupčije na debelo so se že sklepale v velikem obsegu tako v nedeljo kakor včeraj, na zadnji velesejemski dan, dasi se je včeraj blago že pospravljalo in se je vršila splošna nadrobna razprodaja razstavljenega blaga. Najboljše kupčije je delala, kakor vse velesejemске dneve doslej, industrija pohištva. Mnogo kupčijskih zaključkov je bilo nadalje v turbinah, strojih za obdelovanje lesa, pletilnih strojih, izdelkih iz železa in jekla, vozovih, kmetijskih izdelkih, posodah, pnevmatik, čevljev, kmetijskih strojih ter nekaj v konfekciji in drugem blagu.

Poset v nedeljo se ceni nad 15.000, a včeraj na okrog 4000 ljudi. Včeraj je bilo na sejmšču mnogo ljubljanskih gospodin, ki so nakupovale razno drobnavo za gospodinjstvo.

Celokupen poset letošnje velesejemске prireditve znaša po približnih cenitvah okrog 100.000 ljudi in je bil nekaj manjši kakor lamsko leto. Kljub temu pa kupčijski uspeh presega lamske rezultate in so razstavljavci po doslej izjavah, ki jih je zbral velesejemski urad, povprečno zadovoljniji, kakor so bili lani. Po teh izjavah so bili s kupčijskim uspehom zelo zadovoljni razstavljavci naslednjih strok: pohištvo in stanovanjska oprema, kovinski izdelki, strojna industrija, avtomobili, dvokolesa in pnevmatika; zadovoljni: papirna industrija, grafika, kartonaja in pisarniške potrebščine, lesna industrija (brez pohištva), živilska industrija, izdelki iz železa in jekla, kmetijski stroji in orodje, radio, keramika, usnje in konfekcija usnja; srednje zadovoljni: orožje, elektrotehnika in razsvetljava; srednje in deloma manj zadovoljni: tekstilna industrija, tekstilna konfekcija, kožuhovina in perilo; manj zadovoljni: kemijska industrija, kosmatika, čipke in veznine, gasilsko in telovadno orodje, glasbila.

Velesejem je svojo važno narodnogospodarsko nalogo izpolnil tudi letos, dasi je ta ali oni razstavljalec bil razočaran in nezadovoljen z uspehom. Današnja splošna gospodarska kriza, ki povzroča manjši konzum, marsikomu prekriza račune, dasi obstoja volja za nakupovanje. Ob normalnejših razmerah bodo tudi uspehi Ljubljanskega velesejma pokazali prilajnejši obraz za vse stroke. Prepričani pa smo, da prav zastoj in razstavil na našem velesejmu ni eden razstavljalec. Ako kdo ni imel direktnih uspehov, pa je delal vsaj reklamo za svoje izdelke za oni bodoči čas, ko se konzum ne bo treba omejevat na najmanjšo. Ker smo optimisti, verujemo, da ta čas ni več daleč.

— Jeklarina grofa Jurija Thurna na velesejmu. Splošno pozornost je vzbujala na letošnjem velesejmu razstava jeklenih predmetov lastnega proizvodva Jeklarne grofa Jurija Thurna v Guštanju. Tvrdka, ki izdeluje vse vrste jekla, razpošilja svoje proizvode v prekmorske dežele. Prvorstna kakovost jekla je razvidna iz razstavljenih predmetov. Posebno zanimivo je dejstvo, da je firma uvedla fabrikacijo cele vrste predmetov, katere smo morali doslej uvažati iz inozemstva. Tako si je uredila jeklarina veliko tovarno za izdelovanje osi za tovarne in druge vozove, dalje izdeluje podkve. Na letošnjem velesejmu nas je presenetila s prvimi vzmetmi za avtomobile, železniške vozove itd. Za vzmeti je to prava domača jugoslovenska tovarna. Razstava firme je napravila prijeten utis domače podjetnosti in je bilo zanimanje posetnikov tudi temu primerno. Brez dvoma čaka tovarno mnogo uspeha, kar je tudi zaslužila ker stoji med prvimi domačimi industrijami, ki delajo na to, da postane naša kraljevina čimprej neodvisna od tuje industrije.

— Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku. V nedeljski številki našega lista se je vrnila v članek pod naslovom »Najlepše na sejm« neljuba pomota. V članku se nam reč govori, da na velesejmu ni bila zastopana Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku, kar pa ni točno, kajti podjetje je imelo veliko izložbo v paviljonu »E«.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (5. t. m.). Pšenica: baška, avgust, Novi Sad, 10 vagonov 265; baška, 77 kg, 2 %, 1 vagon 305; smekala, 75—76 kg, 2—3 %, 1 vagon 302.5. Turšica: baška, 6.5 vagona 155; smekala, Ruma, 2 vagona 170. Moka: baška, 60, 2 vagona 320. Tendence nespremenjena.

Najslavnejši dnevi slovanskega Sokolstva

Ob nepopisnem navdušenju ogromnih množic sta potekla prva dva zletna dneva z veličastnih uspehom. — Triumf naše vojske in našega sokolstva v češki prestolici.

(Poročila naših posebnih poročevalcev.)

re Praga, 5. julija.
Prva dva velika zletna dneva sta za nami. Triumf sokolske ideje, sokolskega dela, sokolske discipline je popoln. Praga takih mogočnih trenutkov še ni doživela. Nikdar se tudi še ni tako globoko pokazalo, kako tesne so bratske vezi med Jugoslovenci in Čehi. Češki narod sme s ponosom beležiti, da je te dni pokazal na polju organizacije, discipline prvenstvo med narodi Evrope. Pred očmi celega sveta se odigravajo grandiozni prizori sokolskega zleta, a sodbalega sveta je soglasna: da je vse to neprekosljivo.

Včerajšnji prvi dan glavnih zletnih dni je najslavnejši dokaz ene nepokolebljive trdne volje in vztrajnosti, ki je karakteristična za češki narod, a tudi ognjenega navdušenja, ki preveča ljudstvo. Ves dan je deževalo in pesimisti so napovedovali fiasko popoldanske prve velike javne vežbe. A navzlic ostremu vetru, navzlic močnemu dežju so se že dolgo pred 2. uro napolnile vse tribune do zadnjega kotička in daleč čez 100.000 ljudi je frenetično pozdravljalo predsednika republike, ko je točno ob 2. v sijajnem spremstvu sokolske komisije prispel na telovadišče. Brezhibno, točno kakor ura so se vrstili nastopi Sokolstva, burje odobravanja so pretresale ozračje in prvi zletni dan je končal s popolnim uspehom. Ne meneč se za dež in slabo vreme so množice hitele nazaj v Prago in do poznega večera polnile ulice v najsvetlejšem razpoloženju. Bilo je krasno.

Kakor bi hotelo nebo včerajšnje vztrajnost nagraditi, se je danes vreme preokrenilo. Topli solnički žarki so se že dopoldne razlili nad zlato slovansko Prago, kar je silno dvignilo razpoloženje ogromnih množic, ki se zbirajo v prestolici. Zjutraj so se vršile na zletišču skušnje in priprave Sokolstva za popoldanski nastop. Ob 10. dopoldne pa se je ob velikanski udeležbi gostov in prebivalstva Prage Sokolstvo poklonilo prezidentu republike Masaryku.

Popoldne se je pričela na Stadionu druga javna telovadba. Naval na tribune je bil nepopisen. Nad 140.000 gledalcev je bilo zbranih, ko je pričela vežba. Z nastopajočimi Sokoli se ceni celokupno število ljudi na Stadionu na 200.000. Danes je prvič nastopilo jugoslovansko Sokolstvo in vojaštvo. Bilo je predmet nepopisno oduševljenih ovacij. Vežbe jugoslovanskega Sokolstva je vodil savezni načelnik Murnik. Najgloblji vtis je napravil nastop jugoslovanskih vojaških odredov. Ko so vkorakale v Stadion prve čete naše vojske v popolni bojni opre, predvajajoč »Boj za osvoboditev«, se je dvignila cela ogromna množica raz sedeže in kakor orkan so odmevali klici priznavanja in občudovanja jugoslovanskih vojski ter ovacije Jugoslaviji in njenemu kralju. Ravno tako burno so bile pozdravljene vaje naših mornarjev in ostale točke nastopa naše vojske. Ko so vojaki odhajali s telovadišča, so jim gledalci prirejali nove viharne ovacije, posebno sokolsko odposlanstvo pa jih je popeljalo na častno mesto Stadionu. Enako viharno je bil pozdravljen tudi nastop jugoslovanskega Sokolstva. Današnji zletni dan na telovadišču je bil zaključen z grandioznim prizorom »Kde domov muji«.

Zvečer je celo mesto sijajno razsvetljeno. Velikanske svetlobne dekoracije so pritrjene na palačah in javnih poslopjih, posebni reflektorji bajno razsvetljujejo Hradčane, po ulicah drvijo tramvaji, avtobusi in posebno organizirani novostni avtomobili do 3. zjutraj. Cerkev Sv. Vida, Narodni Divadlo, muzej, Staromestska radnica, vsi stolpi praških cerkev so svetili v tisočih in tisočih električnih lučih. Na prostiranih nabrežjih ob Vltavi se gnetejo ogromne množice, ki občudujejo izvedbo slavnostne igre »Slovansko bratstvo«, ki se

odigrava na Slovanskem otoku in na reki. Razpoloženje je nepopisno. Povsod godbe, pesmi, oduševljeno klicanje.

Višek slavnosti bo jutri, ko zjutraj krene po praških ulicah kolosalna sokolska povorka tja na Staromestsko namestje, kjer stoji veličastni spomenik Jana Husa.

V Pragi so zbrani zastopniki in strokovnjaki skoraj vseh evropskih držav, ki se ne morejo načuditi organizaciji in disciplini, ki se povsod kaže v teh dneh. Skoraj vse evropske armade so poslale v Prago posebne misije in s ponosom beležijo Jugoslovenci, da je sijajni nastop našega vojaštva na evropske vojaške strokovnjake napravil najgloblji vtis.

V zunanjem ministrstvu na Hradčanih je bila prirejena sinoči na čast jugoslovanskim udeležencem slavnostna recepcija, in sicer v takozvani španski dvorani. Udeležilo se je je nad 800 čeških in jugoslovanskih oficirjev ter zastopnikov evropskih vojaških misij. Zunanji minister dr. Beneš je v krasnem nagovoru pozdravil člane jugoslovanske vlade. Navzoči so bili tudi člani saveznega načelstva JSS, novinarji in delegati jugoslovansko-češkoslovanskih Lig. V sredo priredi Jugoslovenci na čast banket jugoslovansko-češkoslovanska liga v Pragi, zvečer pa bo v Narodnem Divadlu slavnostna predstava Vojnovičeve »Smrt majke Jugovič«. Navdušeno pozdravljajo Čehi povsod zlasti Jugoslovence iz Italije, ki jih je navzlic terorju nekaj prispelo v Prago. Sploh doživljajo naši ljudje v Pragi povsod dokaze neizmernе ljubavi.

V nedeljo je bila definitivno ustanovljena Zveza slovanskih Sokolov. Za predsednika je bil izvoljen dr. Scheiner, za podpredsednika pa Engelbert Gangl in starosta poljskih sokolskih društev grof Zamojski. Mnogo se komentira dejstvo, da je papež v zadnjem trenutku radi Husove proslave, ki se bo vršila jutri, odsotoval Poljakom udeležbo. Tudi škofje v Jugoslaviji so dobili baje nova navodila z Rima za boj proti Sokolstvu.

Nad 4000 golobov-pismonoš je bilo danes izpuščenih iz Prage, da ponesejo na vse strani vesti o veliki zmagi sokolske ideje. Nad mestom so ves dan krožili aeroplani.

Naša vojska na ulicah zlate Prage

re Praga, 4. julija.

Glavni predzletni dogodek je bil prihod jugoslovanskega Sokolstva in pa delegacije jugoslovanske armade. Praga je z dosedaj nezasišanim entuziazmom pozdravljala jugoslovanske brate. Današnji listi objavljajo prirčne članke o Jugoslovencih in skoraj vsi tudi dobrodošlice v našem jeziku. Tako piše »České Slovo« med drugim: Da ste nam dobrodošli bratje Jugoslovenci! Tam od Gosposvetskog polja, sa okrvavljene Soče i tužne Istre, sa hrvatskih ravnic i modrog Jadrana, ponosne Hercege Bosne, junačke Crne Gore, sa dične Sumadije i Dušanove Južne Srbije! U ovom svečanom času kličemo vam iz svega srca iskreno: Dobrodošli! Zdravo! »Narodni Listy« pa kličejo jugoslovanskemu Sokolstvu: Dobro nam došli vsi vi, koji za vreme patnja jednako ste stradali, dobro nam došli ne kao gosti, nego kao rodjena bratja.

V pravi triumf se je spremenila dobrodošlica, ki jo je priredila Praga včeraj oddekom jugoslovanske vojske. »Česke Slovo« daje izraza občutku, ki je navdajal nepregledne množice, pozdravljajoče jugoslovanske vojske, z besedami: »To so vojaki! Naši zavezniki! Dečki kakor cvet, kakor ogenj, kakor kremen! Tako lahko, a obenem

tako trdno so korakali po Vaclavskem namestju, tako priprosto in samozvestno pod sto slavnostnimi prapori, kakor so nekda pod plameni vojnega viharja hiteli smrti nasproti. Priprosti, enostavni, trdni, ponosni in odločni: zmagovalni! Vtis njihove povorke po Pragi je v svoji mogočnosti nepozaben. V teh trenutkih so naši ljudje občutili v sebi ogromno silo, a tudi hvalnost in ponos in bratsko srčno ljubezen ter navdušenje. — »Narodni Listy« pa pišejo: Cela Praga govori samo o Jugoslovencih. Dojem, ki so ga napravile povorke jugoslovanskega Sokolstva, in prekrasni pogled na junaško vojsko kraljevine ostavi v spominu vseh neizbrisne sledove. Kakor plamen je letela po mestu vest o triumfalnem pohodu jugoslovanskih junakov in ni bilo srca, ki bi ne zagorelo v navdušenju. V teh trenutkih smo čutili vsi, kaj je to jugoslovanska vojska. Kakšen je to narod, kateri ima take sinove! — tako smo si govorili drug drugemu. Smo srečni in ponosni, da smo njihovi bratje in da sta naši državi na veke spojeni z zvezo krvne ljubezni za delo in boj«.

Sprejem oddekov naše vojske se je vršil z veliko službeno svečanostjo. Na peronu Wilsonovega kolodvora je bila postavljena častna četa p. pl. št. 48. »Jugoslavija« z zastavo in godbo ter častna četa Sokolstva z godbo. Pod vodstvom generala Horáka, kot zastopnika vojnega ministra, so se zbrali številni čl. generali, višji in nižji oficirji ter reprezentanti raznih organizacij. Prispel je tudi vojni minister Dušan Trifunović v spremstvu poslanika Nešića. Točno ob 10. je privozil posebni vlak, pozdravljen z burnimi Zdravo in Zivio klici. Oficijelni pozdravi so se vršili ob sviranju narodnih himen. Na pozdrav generala Horáka je odgovoril poveljnik jugoslovanskih vojaških odredov general Cvetković, povdarjajoč geslo zvestobo za zvestobo, ljubav za ljubav. »Skupaj smo se bojevali proti neprijateljem, skupaj se bomo borili tudi v bodočnosti«. Pred kolodvorom se je gnetla desetisočglava množica ter je pričakoval jugoslovansko vojsko velik oddelek oficirjev praške garnizije na konjih. Nepopisno navdušenje je zavladalo, ko so se pri izhodu s kolodvorskega dvorišča od zvokih jugoslovanske vojaške godbe prikazale prve vrste naše vojske, na čelu oficirji na konjih, za njimi pa v strunskih vrstah 40 gojenec vojaške akademije, 90 mornarjev in 200 podoficirjev in redovov. Njim so sledili oddelki češke vojske. Kakor orkan so zaorili iz množice pozdravni klici ter se nesli pred koraka-

jočimi četami tja na Vaclavski trg in v centrum mesta. Skoraj ni bilo slišati godb. Ob nemškem gledališču se je izvršila defilacija, nato pa je ob nepopisnem navdušenju ljudstva, ki je polnilo vse ulice, koder so se naši oddelki pomikali, vojaštvo krenilo pred »Staromestsko radnico«, odkoder se je podalo v pripravljene vojašnice v Karlínu. Niti Praga niti naši vojaki nikdar ne pozabijo včerajšnjega dne.

Naši Sokoli v Pragi:

na desni starosta JSS, Engelbert Gangl, na levo od njega starosta Ruskega SS, dr. Vergun, poleg njega spredaj podstarosta ČOS, Vinc. Štěpánek, za njim pa podstarosta JSS, Kosta Petrović.

Organizacija nastanitve, sanitetne službe in aprovizacije

re Praga, 3. julija

Stadion, telovadišče, kjer se odigravajo vežbe sokolstva, je največja stavba te vrste na svetu. Je trikrat do štirikrat večji nego berlinski in pariški in pa oni v Philadelphiji ter v Ohio v Ameriki. Meri 12 hektarjev in ima prostora za do 200.000 ljudi. Dela so trajala tričetrt leta, morale so se odkopati ogromne mase zemlje in skalovja, zgraditi dohodni široki cesti.

Ogromne so bile tudi priprave za nastanitev sokolstva in tujcev v zletnih dneh. Računa se, da šteje Praga te dni nad pol milijona ljudi več, nego v normalnih časih.

V glavnih sokolskih dneh pride v Prago poleg normalnih vlakov, ki vozijo skoraj vsi v dveh delih, še nad 200 posebnih br-zovlakov in osebnih vlakov. Sokolstvo je nastanjeno predvsem v šolah, kjer je zagotovljenih 80.000 mest. Za ta sokolska ležišča je bilo pripravljenih nad 60.000 novih slamnjakov, za katere so porabili skoraj 8000 kvintalov slame. 8.000 ležišč je prirejenih na razstavišču, 20.000 sob je najetih pri privatnikih, razen tega je okoli 50.000 po-

Danes neprekinčno zadnjikrat ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri

«Roman trgovca z dekleti»

Tragični doživljaji deklet s katerimi se kapčue in prodaja v javne hiše.

V glavni vlogi čudoviti velikan Marko in Ilona pl. Matiasowsky. Mladini neprimerno!

Pride, »Čarobni Orient«

v glavni vlogi Harry Liedtke.

Kino »Ljubljanski dvor«

Telefon 730 Najboljše kino v Sloveniji.

stelej zasigurali v hotelih, privatnih stanovanjih ter v hišah, ki so jih dale na razpolago razne korporacije. Do sedaj se je glede stanovanj vršilo vse v najlepšem redu in velikansko delo sokolskega stanovanjskega odseka je rodilo popoln uspeh.

Tako ogromno podjetje, kakor je sokolski kongres, zahteva samo po sebi umevno tudi zelo dalekosežne in skrbne higijenske odnosno sanitetne odredbe. Delovanje sokolske zdravstvene sekcije je razdeljeno na kontrolo živil in na zdravniško službo na Stadionu ter pri raznih drugih zletnih prireditvah. Uživanje odnosno prodaja nekaterih jedi in pijač na Stadionu je bilo sploh prepovedano. (Tako n. pr. kisle kumare, sladoled, alkoholne pijače). Posebne komisije skrbijo, da so okrepila povsod vedno sveža.

Za zdravniško službo se je priglasilo 380 zdravnikov Sokolov. Na Stadionu funkcioni- nira nič manj kakor 11 ambulanc z zdravni- ki, pomožnim osebjem in sanitetnimi av- tomobili. Ambulance so razdeljene po gar- derobah, med telovadci in med občinstvom. Vse ambulance so telefonično zvezane z glavno ambulanco, ki ima lastno lekarno. V vseh ubikacijah je permanentna zdrav- niška služba. Posebne zdravniške varnost- ne uredbe so ukrenjene za veliko povorko v terek. Na vseh važnejših točkah ulic, skozi katere bo šel sprevod, bodo postav- ljene sanitetne kolone z avtomobili.

Velikanske so bile tudi priprave za apro- vizacijo Prage. V posebnih vlakih so pri- spele ogromne zaloge živil ter je tudi tu vršil vrhovno nadzorstvo poseben sokolski odsek.

Dokaz vzorne organizacije je, da se v predzletnih dneh in tudi danes ni dogodila nobena resnejša nezgoda.

Danes 5331 PRIKAZEN V OPERI

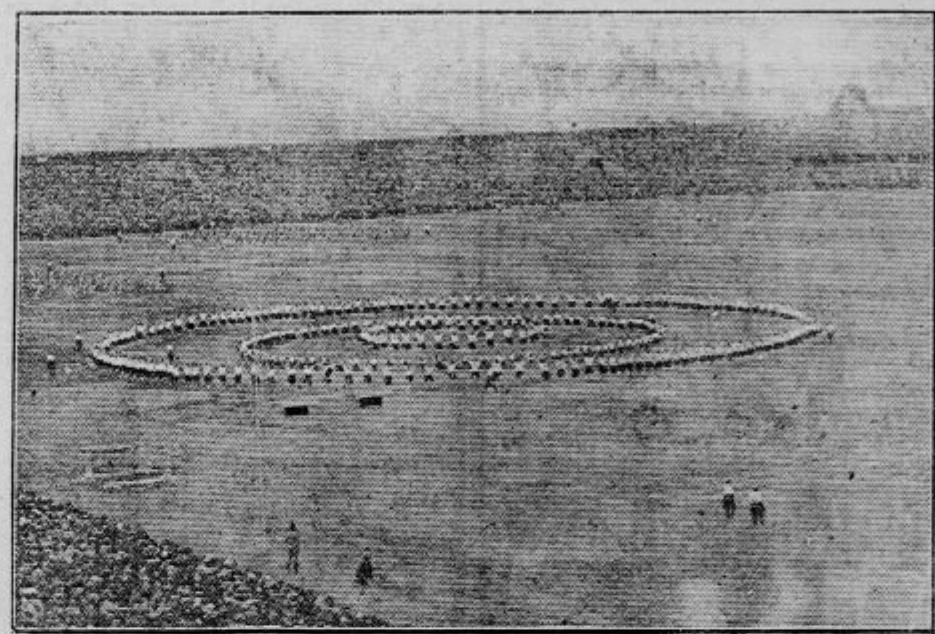
po ravnokar v »Jutru« izhajajočem romanu

Predstave ob 4., 7. in 9. uri.

Kino Ideal.

Proslava 50letnice srbsko-turške vojne

V nedeljo se je vršila v Beogradu sve- čana proslava 50letnice srbsko-turške voj- ne. V saborni cerkvi je bila slavnostna služba božja, kateri so prisostvovali vsi še živeči dobrovoljci iz vojne 1. 1876. Patri- jarh Dimitrije je imel spominski govor za padlimi dobrovoljci. Službi božji so pris- stvovali člani vlade z min. predsednikom na čelu, diplomatski zbor, številni oficirji in veliko število občinstva. Po službi božji so odšli stari bojevnik v povorki skozi mesto do oficirskega doma. V sprevodu sta bili med drugim dve ženski, polni vojaških re- dov, in šest ruskih dobrovoljcev, med mi- mi general Revuski, ki je prišel na prosla- vo v Beograd iz Varšave, kjer živi stal- no. V oficirskem domu je bil prirejen ban- ket, na katerem je bilo okoli 40 srbskih do- brovoljcev iz vojne 1. 1876. Od ruskih do- brovoljcev so prisostvovali kositu general Boguševski, general Revuski, generala Kor- nilov in Zarubin, baron Firs in bivši ru- ski poslanik Strandman kot zastopnik vseh Rusov v emigraciji. Sledila so predavanja v svečani dvorani nove univerze. Polkov- nik v p. D. Vlačić je predaval o razvoju ta- kratnih operacij, prof. Corović o političnem pomenu srbsko-turške vojne, ruski general Dreling o pomenu sodelovanja ruskih do- brovoljcev v takratni vojni.

Jugoslovanski ženski sokolski naraščaj je napravil monogram ČOS.

Na vsesokolskem zletu

(Od posebnega dopisnika «Jutra».)

or Praga, 2. julija.

V Pragi!

V Mariboru na postaji veliko več vrvenja kot navadno. Neumiljeno nebo je odprlo vse svoje brizgalke in lilo vodo s tisto brezobzirnostjo, ki nam že dolgo prešeda; toda kdo se je navsezadnje zmenil za te muhe, ko je bilo treba vstopiti na praški br-zovlak, v Prago. »do Pragi!« Vstopili so številni Sokoli, potem ligasi in drugi praški popotniki. Br-zovlak, ki je bil poln že do Mari- bora, se je docela nabasal. Veselo znamenje za uspeh sokolskih slavnosti, ali za onega, ki se mora voziti dolgo pot, malce nadlež- na reč. Toda, kaj bi pripovedoval o takih rečeh. Odrinili smo čez mejo. Naša carina je bila naklonjena, avstrijska kavalirska. O dežju, ki je vztrajno bil ob šipe in nam pračil pogled na pisani juljski svet, smo vedeli, da nam bo v letošnjem poletju zvest spremljevalec. In se nismo zmotili. Jupiter Pluvius je bil z nami in če smo imeli celo vse uradne organe na svoji strani — kdo bo proti nam? ...

Pot, ki jo je imela za nami nastopiti vrsta sokolskih vlakov, je vodila mimo Gradca, Brucka in Leobna čez Alpe. V vlakcu je vladalo kljub drobnim neprijetnostim raz- gneto razpoloženje. Razgled nam je najprej kazila megla, pri Leobnu pa ga je kmalu po- zlača noč. Linz smo videli sredi noči v motnem blešku in v zaspanih siluetah. Ob dveh zjutraj so nas v Hornem Dvoristu po- zdravili češki cariniki s suboparnim ofi- cijelnim pozdravom: «Republika Československa. Celní re- vise».

Mnoge med nami, ki so prvič prestopili mejo severne slovanske države, je tudi to

vzradostilo. Postaja je bila ozaljšana. Če- ške in jugoslovanske državne barve so se medlo risale v sijaju žarnic. Začuden je ti- sti veliki dnevi — smo brali z njih. In smo jim šli naproti — cdo zlaté, stovetžé Pragi».

Dež je medtem ponehal. Da ste slišali, op- timizem je navdal tudi one, predramljene zletnike, ki so se poprej delali, kakor da jim bil dež deveta skrb ali nemara ameri- ška lokalna zadeva. Lepo vreme v Pragi! Zamislite, koliko to obeta ob letošnjem po- letju.

Br-zovlak pa je neumorno sopel čez južno- češke ravni in svit na vzhodu je postajal vedno jasn, dokler ni vzhod tihih, človeku tolikanj milih boj jutranje zarje. Sedaj smo jo lahko iskali, njo, zasnanjo češko zemljo. Pokrajine s tipičnimi južnočeškimi gozdovi »loukami a polji«, kakor jih opisujejo pesni- ki, so se pomikale na kaleidoskopu rosnate železniške šipe. V jutranjem clairobscuru so se belile vode, ki jih je v skoro impro- vizacijskem razpoloženju ustvarila povode- ni. Verjamem, da jih kmetje kolnejo in da narodni gospodarji odštevajo težke šte- vilke, ali pokrajina je dobila od njih prav zanimivo lice.

V čeških Budjejevacih je bilo že pravo jutro. Kolodvor v zastavah. Vse okrašeno, povsod »červenobele« in — naše, jugoslo- vanske barve. Napis »Dobrodošli!«, »Zdra- vo!«, »Nazdar!« Zaman je: Čeh pri besedi Sokol veliko občuti. Začela se je vrsta vtis- sov, ki traja še naprej in ki jo že lahko ugotovimo: Sokolstvo je posebej čista. Sila, ki rije v organizacijo, disciplino, v str- njenje vrst. Slovan je po svoji naravi rad anarhist, ali tu je neka vnanja in notranja moč, ki mu budi blek v očeh, ga vodi v vrsto enakih, ga podreja vodstvu in mu vzgaja voljo, mišice, značaj.

Na vsaki večji postaji je bilo podobno kot v čeških Budjejevacih. Ponekod so bile tudi zasebne hiše ob progi v zastavah. Ali vsaj kakor malo bandere z okna. Zopet červeno- bile in jugoslovanske barve. Tako je pro- dirlo med ljudstvo prepričanje, da je nekaj posebnega, gorkega in — muneja v tem, če se omenjata Českoslovaška in Jugoslavi- ja kot dve prijateljski državi. Nekaj, kar gre iz srca. Vse drugič je, ako se omenita — Bog nam odpusti hudamušnost in slabe dovčipe — Italija in Jugoslavija. Da, na tej poti in od tod preko na Poljsko in v Rusijo se nekaj gradi, oblikuje za bodočnost ...

Blizu Prage smo že bili, ko se je skozi oblake nasmehalo jutranje sonce. Pogle- dalo je in — se skrillo. A dežju ni bilo. Ved- no bolj se je kazalo, da se bližamo prestol- iči. Se pol ure, evo nas v predmestjih, pa smuk skozi predor in na Wilsonovem na- dražju nas že pozdravljajo praški znanci, od- bor Jugoslovansko — češkoslovaške lige, prosvetni ataše dr. Prohaska, sokolski funk- cionarji in drugi. Tudi bivši ljubljanski ge- neralni konzul dr. Beneš, ki ne more po- zabiti Slovenije, nam stiska roko. Nato pa nas pozdravi široko, mogočno, z burno va- lovečim življenjem in nas pritegne nase ona, zaželjena, zasnanja — zlata, stostolpa Praga.

Sokolska Praga.

Tako, kot Pražani razumejo slavnostno dekoracijo, je ne razume zlahka kdo drugi. Popelješ se s tramvajem od Wilsonovega nadražja v centrum mesta, se potopiš v množico, skrbno pažeč, da te ne zmelje in ne pomendra velikomestni praški promet, pa se ti razkrivajo vse te lepote starodavne slovanske prestolice ob Vltavi — ali oko se neprestano lovi med barvami sokolske- mu zletu namenjenih dekoracij. Vsa Praga je pisana od njih. V glavnih ulicah se ti

nudijo slike, ki jih ne pozabiš. Dolge za- stave plapolajo raz hiš, v izložbah, na po- slopijih in v vsakem prostoru, ki se je dal izrabiti, je polno malih bandere, napisov v nacionalnih barvah itd. Tega je toliko, da čisto pozabiš, da ima Praga tudi Nemce, pa židov, pa komuniste, pa antihusite — kleri- kalce. Praga se je za sokolske zletne dni sebi v kras in tujcem na čast tako ozaljša- la, da se kar izgubljaš v tem pisnem svetu. In zastave niso take, kot vse čisto pri nas ob slavnostnih dneh, iz neprostovoljne iro- nije menda: iz izprane, obledle, cunjaste. Barve so žive, sveže, da te zgrabijo in ti dvignejo razpoloženje na slavnostno noto. Pražani menda ne žive od samega idealiz- ma in navdušenja, ali oni dobro vedo, kaj pomeni naval tujcev, ki jih bo, kakor ra- čunajo, okoli pol milijona! Vsak prinese denarja, vsak odnaša vsaj trajne spomine na Prago in ni ga, ki si je ne bi želel spet videti. Praga se trudi, da bi očarala gosta. Njena zunanost je sirenska, ali te ne ubija, temveč ti da zadovoljstvo. In občutiš, da tu nisi tuj, kakor na Dunaju ali drugod, am- pak da si med svojimi. Ko spoznaš, da si Jugosloven, se ti nasmehejo in ti dajo pri- jazno besedo, ki ti dobro do.

V Pragi se vrši vsak mesec kak večji kongres. Pravkar se zaključuje mednarod- ni knjižniški kongres in temu slede dru- gi tja do zime. Višek letošnjih prireditve- pa bo dosežen ob vsesokolskem zletu. Nanj se je pripravljala Praga cele mesece, zato bo zdaj razvila vse, kar zmore češka or- ganizatoričnost in iniciativnost. Vse lepote, vse mogočne raznolikosti, ves ogromen puls življenja in dela. Na 14.000 telovadcih, ki bodo nastopili na sokolskem stadionu, največjemu na svetu, se bo to nemirno, vzburkano življenje umirilo in dobilo naj- lepšo, največjo ubranost, najvišje povzdig-

njenje; prešlo bo v simbolično vpodobi- lje tega, kar slovanska Praga hoče: slo- vansko aktivnost v ubranosti vseh posamez- nih sil. To, kar so l. 1848. videli udeleženci slovanskega kongresa le v medlih vizijah, se na vsesokolskem zletu uresničuje v ma- nifestaciji dosedanjega slovanskega dela, ki mu je sokolstvo najslabnejši in najvidnejši izraz.

Vsako uro prihajajo nove skupine tujcev. Ze večni dni bivajo v Pragi Českoslovaci iz Amerike, zato so med zastavami tudi ame- riške. Danes so prišle razne delegacije ev- ropških mest. Prišli so delegati Pariza, Londona, Verduna, Aten, Kodanja, celo iz malo znane Estonike. Jutri pride osem so- kolskih vlakov iz Jugoslavije in nadaljne delegacije iz prijateljskih držav, poseben vlak pripelje našo vojsko, na katere spro- jem se Praga pripravlja z izredno pozorno- stjo. Z vse strani vro Sokoli, pa tujci in izletniki, ki bi radi spoznali, kaj se bo go- dilo te dni v Pragi. In Praga sprejema vse toplo in prisrčno, v vzornem redu. Glavni organizacijski stroj deluje z mehanično na- tlačnostjo. Vse po določenem načrtu, vsak zna, kje je treba zgrabiti, za posel in — tu- jec se čudi. Da, Čehi znajo! Tako, kot so v sedmih letih uredili svojo novo državo, so tudi v organizaciji te vrste mojstri. Zato imajo zdaj prvo mesto in prvo besedo pri oblikovanju slovanske bodočnosti. Vsa skrb, vsa pozornost velja Sokolstvu. Ulice, mno- žice, listi, vse, v čemer se manifestira jav- no življenje, vse je v znaku Sokolstva. So- polstvo se, hočeš — nočeš, vsiljuje stislo- čem, da mislijo nanj, s tem pa mislijo tudi na narod, na to, kar ga tvori, na bodočnost, ki se spi v megli. Vse prikuje slavnostnih dni od 3. do 7. julija. Slovanska olimpijada pričinja!

Domače vesti

*** Povratek kralja na Bled.** Včeraj jutraj se je kraljevska dvojica na povratku iz poplavljenih krajev vrnila z dvornim vlakom iz Novega Sada v Zagreb. Kralja sta pozdravila na kolodvoru divizijski general Srečković in veliki župan Kramarič. V kraljevem spremstvu je generalni adjutant, general Stevan Hadžić. V Zagrebu se je pridružil kraljevemu spremstvu še ljubljanski župan dr. Baltić. Ob 9.10 je dvorni vlak nadaljeval vožnjo proti Ljubljani, kamor je prispel ob 12.48. V Ljubljani je stal vlak samo pet minut, nakar se je vladarska dvojica vrnila na Bled.

*** Petdesetletnica prvih bojev za svobodo.** V Beogradu so predvčeršnjim na svečan način proslavili petdesetletnico srbsko-turške vojne. V saborni cerkvi se je vršila služba božja, pri kateri je govoril patrijarh Dimitrije, sodobnik vojne, s katero se je pričela velika borba za svobodo in ujedinjenje. Negredek množica je priredila svečan obhod po Beogradu.

*** Izpremembe v državni službi.** V davčni službi sta imenovana: upravitelj davčnega urada v Dolni Lendavi Rudolf Deluhajec za davčnega upravitelja v okraju v Ljubljani-mesto in davčni asistent v Kozjem Viljem Vovk za davčnega kontrolorja v Mariboru. Premestena sta: vladni tajnik Ivan Forčesin iz Murske Sobotke k velikemu županu v Mariboru in carinik Viktor Fabijan iz Dol. Lendave k glavni carinarnici v Čakovcu. Vladni tajnik dr. Anton Megušar v Prevalju je odpuščen iz državne službe.

*** Promocije.** Danes dne 6. julija popoldne bodo promovirani na ljubljanski univerzi v zbornici dvorani, za doktorje prava sledeči gg.: Janko Lavrič iz Sodražice, Ivan Tomšič iz Tacna pod Smarno goro, Adolf Obrhan iz Dolene pri Ptuj, Miroslav Deu iz Postojne.

*** Z naše juristične fakultete.** Istočasno z odkritjem spomenika pokojnega profesorja meddržavnega prava dr. Ivana Žolgerja je izdal profesorji zbor juristične fakultete letnik V. »Zbornika znanstvenih razprav«, v počastitve spomina na odličnega tovariša. Na čelu te najnovejše publikacije je slika pokojnika s faksimile-podpisom in posvetilom, na to se vrste članki red. prof. dr. L. Pitamice, dr. A. Bilimoviča, dr. G. Tasića in hon. prof. dr. K. Šavnika iz javnega prava, red. prof. Dolcena in Jasinskega iz pravne zgodovine, red. prof. Kušeca, Lapajneja in Škerlija pa iz materialnega prava.

*** Udruženje visokošolskih nastavnikov v Ljubljani** je sprejelo na izrednem občnem zboru dne 1. julija sledečo resolucijo: Udruženje visokošolskih nastavnikov zasleduje z globokim obžalovanjem že dolgo trajno omalovaževanje univerzitetnih profesorjev, iz katerega sledi desorganizacija višje nastave, ter zahteva, da se kot prvi pozni sanacije vseskošolskih prilik vpostavi stalnost.

*** Odhod pevskega zbora akad. društva »Triglav« na turnejo.** Snoči ob pol 18. je odpotoval pevski zbor J. A. D. »Triglav« na turnejo po južnih krajih naše države. Radi neugodnih vesti, ki prihajajo iz južnih krajev zaradi vremenskih neprilic, se bo morda dosedaj začetni program nekoliko spremenil. Mlademu pevskemu zboru agilenja družba želimo obilo uspeha.

*** Odlični gost na našem Primorju.** Na Sušaku se je prošli teden mudil dr. Eric Reimesch, glavni urednik berlinskega lista »Tägliche Rundschau«, glasila vnanjeje ministrice dr. Stresemanna. Reimesch se zanimajo zlasti za naš Jadransko in ostane dalj časa na našem Primorju.

*** Samostojna delavska Unija** je imela v nedeljo 4. t. m. ob 10. dopoldne v Ljubljani svoj redni občni zbor. Občnemu zboru, katerega so prisostvovali skoraj vse podružnice po svojih delegatih, je predsedoval vsled odsotnosti predsednika in boleznih podpredsednika, tov. dr. Joža Bohinjec, ki je podal tudi izčrpan predsedniški poročilo. Sledilo je nato tajniško in blagajniško poročilo, ki sta bila z odobranjem sprejeta. Občni zbor je imenovan Narodno strokovno zvezo pozdravil njen predsednik tov. Rudolf Juvan, ki je povdarjal potrebo enotne fronte vsega narodno zavrednega delavstva. Po njegovem pozdravu je imel tov. dr. Bohinjec lep referat o položaju delavstva in socialni zakonodaji in se v svojem referatu dotaknil tudi vprašanja združitve Unije z Narodno socialno strokovno zvezo v Narodno strokovno zvezo. Predlagal je tudi obširno resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta. Pri volitvah novega upravnega odbora so bili soglasno izvoljeni naslednji tovariši: Janko Grašič, dr. Joža Bohinjec, Karel Oblak, Franc Lorbec, Anton Čeh, Srečko Kraljič in Franc Mozič. Po volitvah se je razpravljalo o raznih društvenih zadevah, nakar je tov. dr. Bohinjec zaključil lepo uspehi občni zbor.

*** Grki — doktor srbske zgodovine.** Na beograjski univerzi je bil pretekli petek promoviran za doktorja srbske zgodovine Mihailo Laskaris, rodjak grške. Njegova disertacija ima naslov »Bizantinske princeze na srbskem prestolu v srednjem veku«. Laskaris je tretji doktor srbske zgodovine, promoviran na beograjski univerzi.

*** Smrtna kosa.** Na Dobrovi pri Ljubljani je umrla na svojem posestvu gospa Aleksandra Poklukar, vd. Blasnik, vdova po nekdanjem deželnem glavarju kranjskem dr. Josipu Poklukarju. S pokojnico je legel v grob zadnji potomec znanega slovenskega tiskarja Jožefa Blasnika. — V Slovenjgradcu je umrla ga. Antonija Goll rol. Stoinščeg, veleposestnica in hotelarja. Pogreb se vrši 6. t. m. na domače pokopališče. N. v. m. p.

*** Hidroelektrično centralo pri Krškem** začno graditi prihodnjo pomlad. Mestna občina zagrebska, ki je že prejela koncesijo, bo v najkrajšem času izvršila potrebne priprave zlasti glede razstavitve, oziroma nakupa zemljišča za projektirani kanal in centralo, glede ediktalnega postopanja itd.

Paralelno s temi pripravami bo storila tudi potrebne korake glede financiranja tega velikega podjetja. Glede gradnje in financiranja centrale je stavila ponudbo švicarska tvrdka »Motor Columbus«. Končna pogajanja se prično še tekom meseca julija. Koncesija je izdana na 90 let ter pooblašča zagrebško mestno občino, da sme izrabljati vodno moč reke Save pri Krškem po projektu, ki ga je izdelala tvrdka Payer & Riesner in ki je bil od kompetentne oblasti potrjen. Kanal, ki se zgradi blizu Krškega bo 11 km dolg in 25 do 50 m širok in pet metrov globok. Kanal bo plovek za ladje s tovorom do 600 ton. Centrala sama bo situirana med Škopicami in Krško vasio; od centrale bo zgrajen odvodni kanal, dolg dva kilometra, do reke Krke. S to koncesijo je mestna občina zagrebska tudi obvezana preskrbeti pitno vodo za vse vasi, ki prihajajo v poštev, za neovirano plovitbo splavov, za ribjo stezo v kanalu, za potrebno število mostov in poljskih potočkov. Gradbeni stroški vsega podjetja so proračunani na 200 milijonov dinarjev. Gradnja bo trajala tri leta.

*** Univerzalni abonement na progah avstrijskih železnic.** Avstrijski konzulat v Ljubljani nam sporoča: S 1. julijem je ustanovila generalna direkcija avstrijskih železnih železnic z namenom obstoječega abonement-sistema nov, izključno za poletna potovanja, veljaven od 1. julija do 30. septembra »Avstria-Universalabonement«. Dobi se v vseh potniških uradih inozemstva in de lastniku pravico, da se more skozi 15 dni voziti na vseh progah avstrijskih železnic v prvem razredu kolikokrat se hoče in potovanje ustavlja poljubno brez vsake formalnosti Ta generalni abonement stane 200 S (okoli 1600 Din).

*** V Bohinjski Bistrici** je v soboto zvečer predaval g. Stanko Mencinger, predsednik A. K. za D. N. »O Društvu narodov in sredstvih za doseganje njegovega cilja«. Predavatelj je povdarjal, da je povojno Evropo rešilo Društvo narodov od poplave mednarodne anarhije. Izrazil je svoj optimizem o nadaljnjem razvoju te velevažne mednarodne institucije. Omenjal je nadalje veliko vlogo časopisja v sodobnem političnem življenju in njegovih dobrih in slabih vplivih na mednarodne odnose. Za svoja izvajanja je žel predavatelj splošno odobravanje avditorija.

*** Srednja vinarstva in sadlarska šola v Mariboru** sprejema prošnje za vpis v to šolo do 15. septembra. Pouk prične 1. okt. Lastnoročno na celo polo pisano prošnjo za sprejem, ki vsebuje prošnjo točen naslov, je poslati direktriji srednje vinarstva in sadlarske šole v Maribor. Prošnjo je kolikovati z Din 5 + 20. Učenci so eksternisti, t. j. stanujejo in prehranjujejo se dokler ni zanje posebnega interneta — v mestu na lastne stroške ali pa z državnim stipendijem, za katero pa morajo v dopisu za sprejem posebej prositi in to prošnjo podpreti z uradno potrjenim uhožnim spričevalom. Ob vstopu v šolo se mladeniči preiščejo tudi po zdravniški zavoda; ako njih zdravstveno stanje ni dovoljno, se odklonijo vzlic temu, da je njih zdravniško spričevalo ugodno. Sprejem se naznani pismeno vsakemu prošniku posebej septembra meseca Program pošlema na zahtevo brezplačno. — Direktor: Andrej Žmavc.

ZAPESTNICE
F. ČUDEN, Prešernova 1

Na počitnice!
Ne pozabite na
CREME MOUSON

Dežne plašče

iz prvovrstnih angleških tovarnih dobite najceneje pri tvrdki

LOŽAR & BIZJAK
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 20.

*** Zakupna oddaja ribolova.** Uprava graščine Križ pri Kamniku želi oddati v zakup samosvoj ribarski revir Stranje pri Kamniku 25. V ta namen poziva vse zainteresirane da blagovolijo najkasneje do dne 15. vpošlati pismene ponudbe. Splošni oddajni pogoji bi bili: Revir se odda v zakup za 10 let računajoč od 1. julija 1926. Novi zakupnik se bo moral zavezati da vodo tekom zakupne dobe neko določeno število ribnega zaroda, ki bo točno dogovorjeno. Enako bi imel upravi graščine Križ letno nuditi gotovo količino ujetih rib. Zato naj zainteresirani v tem smislu stilizirajo svoje ponudbe in navedejo, v koliko so pripravljeni ugoditi navedenima dvema točkama. Ob vsakem kršenju pogodbe ali postopanju, ki bi ne pomenilo smotrenega ribarenja, bi bila graščinska uprava primorana, da pogodbo zakonitim potom razveljavi. — Uprava graščine Križ pri Kamniku.

*** Brezročnost.** Na čakovskem kolodvoru pod streho nad peronom, so gnezdiše v več gnezdih lastavice. A zlobna in brezročna roka je gnezda razdrila in jih pometala na tla, čeravno nedolžne živalice niso napravile nikomur nobene škode. Sedaj so male pevčice brez doma, ter plaho in žalostno letajo nad kolodvorom. Res skrajna posurovelost in brezročnost! Treba bi bilo malo več srca in usmiljenja do ptic, ki so človeku koristne in vsem mile.

*** Jugosloven ponesrečil v Franciji.** Kakor javljajo iz Pariza, je blizu postaje Achères

NAJZANESLJIVEJSE SREDSTVO PROTI DEBELOSTI je brezdvomno »VILFANOV JAJ« iz laboratorija Mr. D. Viltan, Zagreb, li ca. br. 204, ker sem po štiri mesečni uporabi tega čaja izgubila z lahkoto 10 kilogramov teže. V znak priznanja izreklam javno zahvalo. Zagreb v maju 1926. — I. Neumann. 174 1

skočil s tira osebni vlak. Več vagonov je bilo popolnoma razbitih. Sedemnajst potnikov je mrtvih, 97 ranjenih. Poškodovan je tudi neki Jugosloven Marjan Tijanec.

*** Vlak v tunelu skočil s tira.** Osebni vlak je v soboto popoldne v dolgem tunelu pri Gornjuri na progi Sušak-Zagreb skočil s tira. Izšlo je še devet vagonov. Vlak je bil takoj ustavljen. Med potniki je nastala velika panika, ki pa se je kmalu pomirila, ko se je ugotovilo, da nezdoda ni zahtevala človeških žrtv. Vzrok nezgode se ni mogel dognati. Promet je bil proti večeru zopet upostavljen.

*** Samomor gardnega poročnika.** V sarajevskem hotelu »Evropa« si je v nedeljo jutraj gardni poročnik Popović prežal najprej žile na levi roki, potem pa si je pogolgnil krogi v glavo, drugo pa v srce. Smrt je nastopila takoj. Zapustil je devet pisem: po eno za sarajevsko policijsko direkcijo, komando mesta in njegov vojaški odtelke; ostalih šest pisem je naslovljenih v Beograd. Vzrok samomora ni znan.

*** Najnovše bluze, obleke, batistno perilo in otroške obleke** priporoča Kristofič-Bučar, Ljubljana, Stari trg 9.

*** Kri osvežujoči originalni planinski spomladanski čaj** priporoča lekarna Bahovec, Ljubljana (pri čevljarstvu mostu) Cena Din 10.—

*** Radioemanacijsko termalno kopališče Dolenske Toplice (38° C)** postaja Strazha-Toplice, zdravi z izvrstnim uspehom reuma tizem, neuralgije, ischias, ženske bolezni ekusdate, posledice zlomljenih kosti, zakasnele rekonvalescencije po težkih boleznih in operacijah, kron. kožne bolezni itd. Vsaka tukajšnja kura je tudi okrepevalna in omlajevalna. Električna razsvetljava, tekoča voda v sobah, sploh moderni komfort. Hrana a la carte ali v penzionu. Cene znižane. Prospekte na zahtevo.

Conrad Veidt

Liane Haid Werner Krauss
Georg Alexander.

To je naš prihodnji spored!

ELITNI KINO MATICA,

Najboljši kino v Sloveniji Telefon 124

Iz Ljubljane

u. Triglavanski večer. V soboto, dne 3. t. m. je priredilo jugoslovensko akademsko društvo »Triglav« v Ljubljani intimen večer v kazalnih dvorani. Društvo je pred odhodom na svojo turnejo na jug naše države predstavilo starešinam in prijateljem »Triglava« svoj pevski zbor. Na pestrem sporedu so bile slovenske narodne in umetne pesmi, ki jih bodo Triglavani ponesli tudi med naše južne brate. Publika je pevce živlhalo aklamirala, posebno hvalo pa sta žela solista gg. Marjan Rus in Milan Jug. Pevskemu zboru je čestital k uspehu zastopnik starešinske zveze J. A. D. »Triglav« v Mariboru g. prof. Brolih in pa starešina univ. prof. g. dr. Krek, ki se je zelo laskavo izrazil o kvaliteti pevskega zbora.

u. Šentjakobska knjižnica v Ljubljani. Stari trg 11. je izposodila junja 3134 strankam 12009 knjig, skupno prvega pol leta 1926 na 23.194 strank 89.895 knjig. Knjižnica posluje vsak delavnik od pol 5. do 8. zvečer in izposoja slovenske, srbohrvatske, češke, ruske, nemške, italijanske, francoske, angleške in esperantske knjige ter modne liste vsakomur, kdor se zadostno legitimira. Na razpolago tiskani imeniki knjig.

u. Klub ljubiteljev športnih psov — od borova seja se bo vršila v sredo 7. julija v Ljubljanskem Dvoru ob 20. Vabljeni so vsi ljubitelji kluba.

u. Seja delegatov ZMD bo v četrtek 8. t. m. ob 8. zvečer v prostorih »Edinosti«, Gajeva ulica 2/I. Vsaka organizacija mora biti brezpogojno zastopana po svojem odposlancu. — Predsedstvo.

u. Razstavilke razstave »Slovenska žena«, ki so prinesle stvari na razstavo, pro sizo, da pridejo v torek 6. t. m. v paviljon zopet ponov. Tajništvo.

u. Vidovčev klub v Ljubljani sporoča, da je vsled dopusta tov. tajnika prevzel vse njegove posle tov. Velčan Bešter, umetni fotograf, Aleksandrova ul. na katerega se je obračati v vseh klubovih in šolskih zadevah.

u. Napredno polit. in gospodarsko društvo za Vodmatski okraj izreka prav iskreno zahvalo občinstvu za lep obisk in vsem, ki so z lani, z delom, ali kakor si bodi pomagali k lepemu uspehu veselice, ki se je vršila na Petrovo v gostilni g. Flegarija. Zdravo! — Odbor. 979

u. Odbor Sokolskega društva na Viču vabi vse članstvo na sestanek, ki se bo vršil v sredo dne 7. julija ob 8. zvečer v Sokolskem domu v svrhu razdelitve podrobnega dela pri javni prireditvi. 989

u. Policijske prijave. Od nedelje na poddeljek so bili prijavljeni policijski sledeči slučaji: 2 prestopka razgrajanja, 1 poškodba tuje lastnine, 2 prestopka kaljenja nočnega mira, 1 popadljiv pes, 1 poškodba tuje lastnine, 3 prireditve z godbo brez dovoljenja in 10 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretacija je bila izvršena 1 in sicer radi tatvine.

u. Najdeno. V Narodnem gledališču (opera) so se našli med letošnjo sezono sledeči predmeti: 2 damska in 1 moški šal, 3 pari ročavice ter več žepnih robcv. Najdeni predmeti se dobe vsak večer od 7. naprej pri nočnem čuvaju Narodnega gledališča (opera).

u. Neznani goljuf. Pred kratkim se je zgasil pri posestniku Alojziju Capuder v Pra prečah št. 16. okrog 30 leten, velik in čedno oblečen moški ter je izvalil pod pretvezo, da je prodal njenemu sinu obleko, ki pa je

KOPALIŠČE LIPIK

Uspeli zdravljenja. — Moderne uredbe svetovnega kopališča. — Zelo nizke cene. — Popolna penzija vključno dobro oskrbo a la carte, uporabo kamenih kopeli, stanovanja v zdraviliščnem hotelu, postrežbo, razsvetljavo in zdraviliščno takso stane za čas do glavne sezone **65 - 75 Din za osebo na dan.** Vse točneje informacije daje najkulantneje

177 2

ne more plačati, 700 Din gotovine, na njegove grožnje je žena neznanu res izročila denar, a se je pozneje prepričala, da je bila grdo ogojufana. Ker bo prefriganec morebiti tudi drugod poskušal svojo srečo s takimi goljufijami, svarimo občinstvo naj bo previdno.

Iz Maribora

a. Izjava. Z ozirom na zlohotna poročila v raznih listih zlasti v inozemskih (Neue Freie Presse), da bi se bile v Mestni hranilnici v Mariboru izvršile velikanske malverzacije, izjavljam, da so ta poročila neresnična. Res je le, da je Mestna hranilnica s sklepom upravnega odbora, ki je bil odobren od nadzorne oblasti, nakupila večjo množino delnic Mariborske tiskarne, katere je pa zopet prodala proti polnemu plačilu kupnine, včevši vse obresti, tako da vsled nakupa teh delnic ni utrpela hranilnica nikake škode. Tudi pri Kreditnem društvu, ki je pridrženo Mestni hranilnici v Mariboru, ni govora o kakih malverzacijah. Tam so se brez vednosti upravnega odbora v dveh slučajih dali krediti in sicer Din 510.000 in Din 650.000, glede katerih res ni jamstvo tako sigurno, da bi bila vsaka izguba povsem izključena; vendar so se za doseganje kritja uvedli vsi potrebni koraki. Ako bi se pa proti pričakovanju ne dobilo polnega kritja, bode event. primankljaj lahko pokrit iz rezervnega in varnostnega sklada oziroma z doplačili v ta sklad. Proti dotičnim uradnikom pa je ravnateljstvo z vso strogostjo postopalo in enega kaznovalo radi prekoračenja delokroga z odpustom iz službe brez pokojnine. — Maribor, dne 3. julija 1926. — Vladni svetnik in srezi poglavar: Dr. Marko Ipavc, kot vladni komisar.

a. Izlet mariborskega angleškega kroža v Crno. Preteklo soboto je priredilo mariborsko društvo prijateljev angleškega jezika in kulture celodnevni izlet v rudnike v Crno, ki so last angleške družbe. Izleta se je udeležilo 12 gospodov in dve dami iz Maribora. Izletnike je sprejel z vso ljubezljivostjo rudniški podravnatelj g. Hughes ter jim z več inženjerji razkazoval skoro ves dopoldne in popoldne najzanimivejše naprave velikega obrata. Izletniki so se podali tudi v rove. Rudniško vodstvo jim je priredilo okusen obed in zakusko ter jim z vso gostoljubnostjo kratkočasil urice, katere bodo ostale izletnikom in trajnem spominu.

a. Potovanje gimnazijskih abiturjentov. Snoči je odpotovala večja grupa abiturjentov mariborske gimnazije na poučno potovanje v Trst, odkoder bodo nadaljevali štiraletno pot po Italiji preko Rima in Napolja do Bari, odkoder se bodo vrnili v Gruž.

a. Socialistične slavnosti v Mariboru. Mariborski socialisti so imeli preteklo soboto in nedeljo ob priliki razvrtja prapora železničarskega društva »Krilato kolo« več je slavnosti, na katere je prišlo tudi večje število gostov iz Slovenije in Zagreba, naj več iz mariborske oblasti. V soboto zvečer je bil pri Götzu koncertni nastop raznih društev, v nedeljo pa so imeli obhod po mestu, katerega se je udeležilo skoro 500 ljudi. Deževno vreme jim je precej pokvarilo razpoloženje.

a. Izlet magdalenskega gosp. in političnega društva v Crkovec. V nedeljo je priredilo magdalensko gosp. in polit. društvo skupno s krajevno organizacijo SDS iz Pobrežja klub slabemu vremenu dobro uspehi izlet v Crkovec, kjer se je vršila pri gostilničarju Selu gasilska veselica. Veselice se je tudi udeležil polnoštevilno pevski zbor »Jadrana« s pevovodjo g. Lahom ki je zbor dil s podanimi pesmimi največjo pozornost.

a. Poprava Ruške ceste. Mariborski okr. zastop je votal znesek 30.000 dinarjev za napravo cementske škarpe na mestih Ruške ceste, ki so bili ob priliki zadnjih vremenskih neurij najbolj ruinirani.

a. Nov bencinski rezervorij v Mariboru. Podjetje Standart Oil Company je postavilo na Kralja Petra trgu pred državnim mostom novo bencinsko postajo, ki bo zlasti dobrodošla za vse avtomobile in motokikliste, kateri se bodo lahko takoj preskrbeli z bencinom.

a. Dr. Josip Gostiša, bivši klinični asistent, specialist za očesne bolezni, ordinira od 7. t. m. v Mariboru, Cankarjeva ulica 1.

a. Nesreča s patrono. Predvčeršnjim je našel v Sp. Dupleku 17 letni posestnikov sin F. Mulec na travniku patrono. Pri vrtanju z nožem mu je patrona eksplodirala in je prišel ob palec in kazalec.

a. Podlegel poškodbam. Sprevodnik Fr. Lešnik, ki se je, kakor smo že v nedeljo poročali, smrtno nevarno ponesrečil pri izkopavanju drevja v Marija Brezju pri Pobrežju, je včeraj ob 6.30 jutraj, podlegel dobljenim poškodbam v mariborski bolnici.

a. Avto povozil otroka. Neprevidnost staršev, ki ne pazijo na svoje otroke, je zahtevala v nedeljo zopet svojo žrtve. Blizu gostilne Prah na Aleksandrovi cesti se je zaletel štiri letni otrok železničarja Birse naravnost pred vozeči avto g. Vollerja, ki ga je treščil ob tla s tako silo, da je dobil smrtnonevarne poškodbe, katerim je že med prevozom v bolnico podlegel.

a. Zopet požar v Hočah. Predsnočnim je nastal pri posestniku Rebiču v Sp. Hočah ogenj, ki je naglo zajel celo gospodarsko poslopje. Gasilcem iz Hoč in Maribora se je posrečilo ogenj kmalu omejiti, gospodarsko poslopje pa je pogorelo do tal. Posestnik ima znatno škodo, ki je le malenkost no krita z zavarovalnino

Pomladanska sezona otvorena. — Nenadkritljivi uspehi zdravljenja. — Moderne uredbe svetovnega kopališča. — Zelo nizke cene. — Popolna penzija vključno dobro oskrbo a la carte, uporabo kamenih kopeli, stanovanja v zdraviliščnem hotelu, postrežbo, razsvetljavo in zdraviliščno takso stane za čas do glavne sezone **65 - 75 Din za osebo na dan.** Vse točneje informacije daje najkulantneje

Uprava kopališča Lipik.

Objava

Vsled velikega števila obiskovalcev elektrarne v Fali je direkcija elektrarne primorana določiti v svrhu razbremenitve obartnega osebja, da se morejo vršiti odslej obiski samo od 15. do 17. ure in to samo s potrdilom, ki se dobi v pisarni elektrarne v Mariboru, Aleksandrova cesta 14.

Izletniki se vnovič opozarjajo, da je prehod čez most jeza izrecno prepovedan.

Iz Celja

e. Na zagrebški univerzi je bila promovirana za magistra farmacije gospa Zora Volovšek iz znane celjske narodne rodbine. Čestitamo!

e. Stavbeno zibanje v Celju. »Slovenec« je poročal nedavno med celjskimi novicami, da »Lastni dom« ne bo zidal stanovanjske hiše na prostoru med Vošnjakovo hišo in starim mestnim oskrbništvom na Kralja Petra cesti. Ravno tako je trdil, da bo Mestna hranilnica radi previsokih cen opustila svoj načrt, da zaida stavbeno poskev na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice. Informirali smo se na merodajnem mestu ter dobili zagotovilo, da te vesti nikakor ne odgovarjajo resnici. Ne razumemo, zakaj se z neresničnimi poročili dela med delavstvom, obrtništvom in tudi občinstvom neumestno razpoloženje. Izgleda, da je nekaterim ljudem v Celju vsako stavbeno zibanje zopno in da ne privoščijo našemu delavstvu in obrtniku vsaj nekaj zaslužka. Ali so pa taka poročila sad poznih nočnih ur in iskanja senzacij.

e. Redni sestanek članov krajevene organizacije SDS Celje mesto se bo vršil v sredo ob 8.30 zvečer v klubovi sobi Celjskega doma. Sestanek je za gg. zaupnike obvezen.

e. Stanovanjske razmere v Celju. Kakor v drugih mestih, tako so tudi v Celju stanovanjske razmere skrajno slabe. Res je, da pri nas nimamo vagonarjev in barakarjev, zato pa imamo veliko več ljudi brez lastnih stanovanj, kakor drugod. Večina stanovanj v našem mestu, zlasti onih v starih hišah iz 18. stoletja ne odgovarjajo več svojemu namenu. V oglaših stanovanjskega sodišča sicer čitamo pogosto, da je toliko in toliko stanovanj na razpolago. Ko pa se ta stanovanja dodelijo, pa se pokaže, da niso prosta in so z vloženi ugovori proti dodelitvi Na ta način je seveda vsako delovanje stanovanjskega sodišča, pa čima to še toliko dobre volje, nemogoče. V dolednem času je pričakovati še poslabšanja v tem oziru, ker se bodo morala prej ali slej izprazniti stanovanja v starem judščinem poslopju, pa tudi iz drugih razpadajočih poslopj. Dosedaj se ni ničesar ukrenilo, kar bi imelo za posledico zboljšanje razmer. Ali res ne more država postaviti vsaj eno stanovanjsko hišo za svoje uradnike, katerih je v Celju vendar precej? Nihče ne misli na posledice stanovanjske politike, dokler ne bo prepozno. Živimo pač v času enodnevnic.

18. t. m. sportni dan

Prvi nastop hazene v Celju

e. Surovež. Jurij Šramel, 58 letni mlinar iz Sv. Miklavža pri Šmarju, je v prepiru oklofutal Angelo Pušnik. Ker mu pa to še ni zadostovalo, je vzel v roke kamen, ga zagnal Angelci v glavo, nato pa še mlatil po nji s kolekoma, da ji je zlomil obe roki. Ker je znan pretepač, je dobil 5 mesecev težke ječe in mora plačati Angelci odškodnino in sodne stroške. Prav mu je!

e. Koncem šolskega leta na deški osnov. šoli za Celje okolično. Na zavodu je bilo sedem temeljnih razredov in pet vsporednic. Zavod ima tudi otroški vrtec. Obiskovalo je šolo koncem šolskega leta 480 otrok, od teh je bilo 56 v otroškem vrtcu. Razred je dovršilo z odličnim uspehom 68, s prav dobrim in dobrim 266, z nezadostnim 40. Šolo je zapustilo 41 učencev. Obisk je bil skozi celo leto jako dober. Razredi so bili deloma nastanjeni tudi v starem gimnazijskem poslopju.

e. SK. Celje priredi v nedeljo, dne 18. julija sportni dan. Vršila se bo štafeta školskega mesta, združena s promenaadnim koncertom. Prvič bodo nastopile v Celju hazenaličce in sicer ena družina iz Maribora in ena iz Ljubljane. Zvečer bo na Glaziji veselica.

Med najboljšje zgodovinske povesti

štejeemo Budašov

Križev pot
Petra Kupljenika.

Povest se godi v protestantski dobi na Slovenskem.

ena oris. 17.—, vez. 27.— poštini.

Naroča se

Knjižarni Tiskovne zadruge v Ljubljani.

Iz Trbovelj

t— Razglas davčnega okrajnega oblasja. Od 1. do 15. t. m. so razgrnjeni v pisarni pristojnega davčnega urada izkazi o predpisu pavšalno odmerjenega davka na poslovnih promet za letošnje leto od prometa, doseženega lanskega leta. Davkoplačevalci imajo pravico pogledati le one postavke, ki se tičejo njihovih davkov, za druge pa le tedaj, če se izkažejo s pisnimim pooblastilom. Rok za vložitev eventualnih pritožb zoper odmero poteče 30. t. m. Predpis davkov onim zavezanecem, ki do tega dne ne vložijo pritožbe pri davčnem okrajnem oblasju, postane pravnoveljavna, četudi se ne vroče posebni plačilni nalogi.

t— Zopet ena mlekarica več. Na Pasetju bo osnoval novo mlekarico g. Fran Rancin.

t— Umiranje čebel od lakote. Zaradi deževnega vremena, ker ne morejo priti do hrane, so pričele umirati čebele od lakote. Roji, močni od 80.000 do 100.000 čebel so poginili.

t— Obisk dečkov na vodenski šoli. V deško osnovno šolo na Vodah je prihajalo letos 416 otrok. Od teh je 348 sposobnih za prestop v višji razred, 64 nesposobnih. Štiri po narodnosti sami Slovenci, eden Nemec. Učni uspeh bi bil mnogo boljši, če bi bilo za pouk dovolj sob na razpolago. Tako se dogaja, da hodijo posamezne skupine dečkov k pouku kakor rudarji na ših. Učiteljstvo na tej šoli bi hotelo večkrat na leto privediti javne prireditve otrok, pa mu je nemogoče, ker ni možno imeti zanje potrebnih vaj. Potreba po novem šolskem poslopiju je silno aktualna.

t— Uradna dneva okrajnega sodišča predstavljena. Radi nastalih ovir je preložen uradni dan v Trbovljah od 10. t. m. na 12. in oni v Hrastniku na 17. t. m.

t— Prepovedano točenje alkoholnih pijašč. Okrajno glavarstvo je prepovedalo v dveh rekrutovanjih v Trbovljah, t. j. 7. 8. in 9. t. m. točenje alkoholnih pijašč vsem nabornikom in tistim, ki se imajo v kakršni koli zadevi predstaviti rekrutni komisiji. Proti kršiteljem se bo postopalo z vso strogostjo.

Iz Metlike

t— Razstava ženskih ročnih del. Kakor običajno, je osnovna šola priredila tudi letno razstavo ženskih ročnih del. Letošnja razstava je prekašala v vsakem oziru lasko, kar je v prvi vrsti zasluga naših učiteljic ročnih del gdc. Fröhliche in Omerzlove. Razstavo je posetilo mnogo občinstva.

t— Požar v Metliki. V noči od četrta na petek je izbruhnil ogenj pri Jakobu Ivančiču. Gasilno društvo je bilo v desetih minutah z malo brigadno na pogorišču. Čez nekaj časa je stopila v akcijo tudi velika brigada, ki je skupno z malo brigadno pogasila ogenj v pol ure. Zgorela so gospodarska poslopja in eno živinč. Pri tej priliki moramo opozoriti na dejstvo, kako neobhodno je potreben vodovod za Metliko. Zahvaliti se moramo le slučajnemu deževnemu in tistem vremenu, ko so kali polni vode. Kaj bi pa bilo v nasprotnem slučaju? To vprašamo one gospode kmete, ki so pozivali v »Kmetijskem listu« poljedelskega ministra, da takoj prekliče nakazano podporo za napravo vodovoda v Metliki.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, 5. julija 1926. Višina barometra 308,6 mm.

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Rel. vlažn.	Smert vetra in brzina v m	Oblak.	Vrsta padavine
opazovanja				%		0-10	mm u ure
Ljubljana (dvorec)	7	758.1	16.6	94	NE 0.5	10	megla
	8	758.1	17.2	91	NE 2	10	
	14	757.9	19.6	83	SSW 0.5	10	dež
	21	758.2	17.4	89	W 0.5	10	
Maribor	8	758.4	16.0	98	W 1.5	2	34.0
Zagreb	8	757.4	20.0	87	ESE 1.5	10	11.0
Beograd	8	758.3	21.0	76	mirno	8	
Sarajevo	8	758.4	19.0	83	mirno	1	
Skopje	7	758.3	18.0	56	SE 0.5	0	0.1
Dubrovnik	7	758.9	24.0	64	SE 1.5	3	
Praga	7	758.2	16.0	—	SW 3	10	megla

V Ljubljani je povprečni barometer nižji kot večeraj za 0,9 mm.

Solnce vzhaja ob 4:19 zahaja ob 19:49. Luna vzhaja ob 01:46, zahaja ob 16:34.

Dunajska vremenska napoved za torek: Mestoma oblačno, soparno. Lokalne nevihte. Tršaška vremenska napoved za torek: Razni šibki vetrovi. Nebo pretežno oblačno. Temperatura od 19 do 23 stopinj. Morje mirno.

Vsemogočni je poklical k sebi našo nad vse ljubljeno, skrbno mamico, oziroma sestro, svakinjo in teto, gospo

Antonijo Goll roj. Stoinschegg

veleposestnico, hotelirko in vdovo nadpoštarja v Slovenjgradu

danes, dne 4. julija ob 15.1/4 uri v 54. letu starosti po dolgi in mučni bolezni, prevideno s tolažili sv. vere.

Pogreb predrage rajne se bo vršil dne 6. t. m. ob 17. iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče, kjer se položijo zemeljski ostanki k večnemu počitku v rodbinsko grobnico.

Sv. maša zadušnica se bo služila v sredo, dne 7. t. m. ob 7. v tukajšnji župni cerkvi.

V Slovenjgradu, dne 4. julija 1926.

Hans, Karl, Alfonz, sinovi. — Avgust Stoinschegg, brat. — Olga Sporn roj. Stoinschegg, Lavra Stoinschegg, Marija Acsady roj. Stoinschegg, sestre. — Jožef Sporn, Ala Acsady, svaka. — Ema Goll, Paula Vierter roj. Goll, Marija Goll roj. Haus, Olga Stoinschegg roj. Auer, svakinje. — Vsi nečaki in nečakinje.

Prosi se za tiho sožalje.

Sport

Damski lahkoatletski tromatch v Pragi

V petek 2. t. m. se je vršil v Pragi na igrišču Sparte lahkoatletski miting Jugoslovija - Čehoslovaška - Francija. Program je bil prvotno razdeljen na dva dni, tako da bi se prvi del vršil v petek, drugi pa v nedeljo. Radi nastalih neprilic pa se je hotelo izvesti celoten program že v petek, kar je v že itak slabi organizaciji cele prireditve povzročilo še večjo zmešnjavo. Zadnje točke so se sevršile že v popolni temi ob 21. uri, zato je bilo nujno, da so se nekatere točke odložile do ponedeljka.

Udeležba s strani občinstva je bila znatna. Prisotnih je bilo okoli 1000 ljudi, navzoči so bili poleg zastopnikov udeleženeh savezov tudi zunanji minister dr. Beneš, minister narodnega zdravja dr. Horvorka in zastopnik mestne občine Kavánek.

Od naših lahkoatletov, ki so bile določene za reprezentanco so izrazito lahkoatletkinje specialiste samo Šantlova, Prevčeva, Krišcheva, Cimpermanova, Bernikova, Tomljenovičeva in Spornova. Obžalovanja vredno je, da sta od določenih ljubljanskih atletkinj izostali Bernikova in Spornova. Savez in podsavez sta se potrudila in ukrenila vse potrebno in kar je bilo mogoče, da bi odšle tudi Spornova in Bernikova, kar bi značilno ojačanje naše reprezentance, ako vzamemo v poštev veliko število disciplin, na katerih je morala startati naša malobrojna reprezentanca.

Konkurenca v tekih in v skoku v vis je bila tako jaka, da je ostala naša najboljša tekačica Šantel Duša, dasi se je nahajala pred odhodom v naše razmere celo dobri formi, brez placementa. Na 80 m je zmaga Francozinja Radideau v času svetovnega rekorda (10 sek.), najboljši čas, ki ga je Šantlova dosegla (na Haškovem mitingu v Zagrebu) pa je 10.7. Drugo in tretje mesto sta zasedli Čehinji Sychrová in Smolová z 10.4, kar je tudi izreden čas. V skoku v vis je zmaga Galusková s 143 cm, druga je bila Francozinja (tudi 143), tretje in četrto mesto sta dosegli Lalož in Šantlova s 135 cm; to je tudi običajna višina Šantlove, torej nam ta atletinja ni odrekla nogo je dosegla rezultate, ki jih je običajno doma dosegla, ki pa, kakor vidimo, zaostajajo za mednarodnimi rezultati. — Od naših se je še najbolj izkazala Krišcheva, ki je odnesla prvo mesto v disku (29,91 m, nov jugoslov. rek.) in drugo v kroglu obojerno (18,635 cm tudi nov jugoslov. rek.). Ta atletinja se vrlo lepo razvija in napreduje od enega tekmovanja do drugega, kar je vse, kakor pripisati vestnemu in racionalnemu treningu. Rezultat v metu diska je za pol drugi meter boljši od njenega najboljšega dosedanjega meta, a met krogla za dobrih trideset centimetrov boljši. Pričakujemo, da še ni dosegla meje svoje sposobnosti v metih in da nam bo pokazala še boljše rezultate. — Tomljenovičeva se je v metu diska plasirala na tretje mesto, kar je tudi časten rezultat. — Zasedli smo še 4. mesto v teku na 1000 m (Cimpermanova) in tretje in četrto v teku z zaprekami (Jovanovičeva in Popovičeva).

Kakor že omenjeno, naša reprezentanca ni bila kompletna, poleg tega je bila handicapirana še s tem, da je morala nastopiti še isti dan, ko je prispela v Prago, utrujena od dolge vožnje, dočim so bile Čehinje doma in spočite. K vsaki točki so postavile v boj določeno atletinjo, ni pa smo poslali gori vsega pet atletinj, ker ni bilo denarja, da bi jih na lastne stroške več poslali. S tem seveda nikakor ne moremo podcenjevati uspehov, ki so jih dosegle Čehinje in Francozinke. Omenjamo še, da so Čehinje od lanskega matcha Jugoslovija - Čehoslovaška znatno napredovale, osobito v tekih in v skoku v vis.

V naslednjem rezultati v posrednih disciplinah:

Tek na 80 m: 1. Radideau 10 sek. (izenačen svetovni rekord), 2. Sychrová, 3. Smolová (obe 10.4), 4. Gagneux.

Met diska: 1. Krišcheva 29,91 (nov jugoslov. rekord), 2. Vidláková 29,43, 3. Tomljenovičeva 28,69, 4. Segrestan.

Tek na 200 m: 1. Radideau 26,4, 2. Kořánková 28,6, 3. Kučerová, 4. Gagneux.

Met krogla (3,628 obojerno): 1. Vencová 19,19, 2. Krišcheva 18,635 (nov jugoslov. rekord), 3. Chapoteau 18,105, 4. Radideau.

Skok v vis: 1. Galusková, 2. Cloupet (obe 143, nov čl. rek.), 3. Lalož, 4. Šantel (obe 135).

Tek z zaprekami na 83 m: 1. Lalož G. 13,6 sek. (izenačen svet. rekord), 2. Lalož M. 14 sek., 3. Jovanovičeva, 4. Radovičeva.

Tek 1000 m: 1. Kučerová 3:23,8 (nov čl. rek.), 2. Safránková 3:28,8, 3. Thuault, 4. Cimpermanova.

Met krogla: Ta točka se ni dovršila in je bila preložena na ponedeljek. V finalu pridejo: Olmerová 48,68, Cimpermanova 43,27, Vidláková 38,72 in Francozinja Warner.

Skok v daljavo: V finalu pridejo: Smolová 48,5, Sychrová 45,8, Chapoteau 45,5 in Raymond 45,0. Nerazumljivo se nam zdi, da ni zvršen Šantlova, ki je pred nedavnim v Zagrebu skočila že 48,5! Tudi ta točka se je preložila na ponedeljek.

Stafeta 4 x 100: Vse tri stafete anulirane ker so bile atletinje napakno razvrščene na proge. Točka se v ponedeljek ponovi.

Klasifikacija v petek: Češka 35, Francija 33, Jugoslovija 16 točk. Računalo se je za prvo mesto 5 točk, za drugo 4, za tretje dve točki in za četrto 1 točka.

Od Francozinj se je zlasti odlikovala izborna tekačica Radideau, ki je pred šibke telesne konstrukcije, zato pa ni manj dobra atletinja.

Popoldne je Ilirija porazila Jadrana, ki je nastopil s 7 rezervami s 16 : 0 (8 : 0). Večina prvega moštva Jadrana namreč ni v Ljubljani. V finalu za pokal LNP pride torej Ilirija in Slovan.

MARIBOR: ISSK Maribor : SK Celje 5 : 1 (2 : 0). Nedeljska prijateljska tekma se je vršila na poplavljenem Mariborovem prostoru pri dežju. Prostrata pred obema goloma sta bila pod vodo. Zmaga domačih

je bila povsem zaslužena in le jezuru pred golom se imajo Celjani zahvaliti, da niso bili še bolj poraženi. Maribor je kljub skrajno neprimernemu terenu pokazal zelo zmiselnost kombinacijsko igranje in nadkriljeval goste v vsakem oziru. V napadu je bil najboljši Bertonec na desni zvezi, krilska vrsta je zadovoljila, v obrambi pa zlasti Koren. Celjani se niso mogli tako znajti na razmočenem terenu ter niso razvili svojih moči. Nekateri posamezniki so dobri, zlasti srednji krilec, leva zveza in levi branilec, vratar pa je odličan. Pomanjkanje v kombinaciji in tehniki skušajo nadomestiti s požrtovalnostjo. Spočetka je bila igra precej odprta, pozneje zlasti po pavzi so bili Celjani stisnjeni povsem v jezero pred svojim golom. Za Maribor so scortali Bertonec 3, Vodeb in Hreščak II po en gol, za Celje Vrečko iz offsidea. Sodil povoljno g Radolčić, manjka mu odločnost.

ZAGREB: Hašk : WAC (Dunaj) 4 : 4 (2 : 2).

BEograd: Simmering (Dunaj) : BSK 3 : 2 (1 : 0).

DUNAJ: Donaufeld : Phönixia 5 : 2, Sportklub : Cricketer 5 : 1 (3 : 1), Nicholson : Wacker 3 : 2 (2 : 2), BAC : Gersthof 3 : 3 (3 : 1).

PRAGA: Viktoria Žižkov : Vienna (Dunaj) 6 : 1 (2 : 1), Čehoslovaška : Švedska 4 : 2 (2 : 1).

VARŠAVA: Poljska : Estonska 2 : 0 (1 : 0).

KOELN: Južna Nemčija : Zapadna Nemčija 7 : 2 (3 : 1).

SALZBURG: Solnograška : Koroska 5 : 2 (3 : 2).

GRADEC: Sturm : GAK 1 : 1 (0 : 0). Prvenstvena tekma.

LANDSKRONA: Rapid (Dunaj) : SK Landskrona 4 : 2.

Hazena

Čehoslovaška : Jugoslovija 15:0. Naša hazenska reprezentanca, ki je v nedeljo igrala v Pragi proti čehoslovaški reprezentanci, je morala doživeti hud poraz 15 : 0. Nismo upali na zmago, vendar pa smo pričakovali častnejši izid.

Concordia (Zagreb) : ISSK Maribor 3:2. Prijateljska tekma se je odigrala radi nalive le prvi polčas. Rezultat je realen. Domačinke niso igrale v svoji običajni formi, le desno krilo in vratarica sta zadovoljili. Maribor je vodil že z 2 : 1, kasneje pa so Zagrebčanke vendarle mogle odnesti zmago.

Naš poraz v Zagrebu

V naši javnosti se še vedno razpravlja o vzrokih, zakaj je nogometna reprezentanca Ljubljane preteklo nedeljo doživela v Zagrebu proti tamošnji reprezentanci tako občuten poraz. Naši klubi na zagrebških tleh skoraj nikoli niso odrezali tako čisto, kakor smo si to želeli. Vendar pa se je splošno menilo, da bomo vsaj k reprezentativnim tekmam poslali taka moštva, ki bodo pokazala, da naš nogometni sport napreduje. Nedeljski poraz 0 : 8 pa pomcni brezdvomno težak udarec za naš slovenski nogomet.

Sej nastaja vprašanje, zakaj smo poslali v Zagreb moštvo, ki je skoraj docela odpovedalo. Podsavezni kapetan je, kakor smo informirani, prvotno določil nastopno moštvo: Miklavčič-Janičigaj, Beltram-Zemljak, Gabe, Lado-Herman, Erman, Buljevič, Oman, Dobrič. Ilirija je bila, še preden je bil določen termin za to medmestno tekmo, perfekturna za 27. odnosno 29. junija dve tekm v Celovcu. Z ozirom na to je prosila LNP, naj bi upošteval to dejstvo pri sestavi ljubljanske reprezentance. Ker ni dolžnost Ilirije temveč dolžnost LNP, da čisti interese našega celokupnega nogometnega sporta, je bila ta prošnja Ilirije s klubskega stališča docela upravičena. Radi tega ne zadene Ilirije nobena krivda. LNP, bi bil moral, ako je že akceptiral predlagani termin za medmestno tekmo Zagreb : Ljubljana, preden je končno javno določil ljubljansko reprezentanco, razmisliti o vprašanju, katera tekma je za naš sport večje važnosti, ali Ljubljana : Zagreb ali pa Ilirija : KAC. Pri rešitvi tega vprašanja pa ne bi bil smel imeti LNP nobenih ozirov razven na naš celokupni sport, ker je brez vsakega dvoma, da je bilo že nujno potrebno, da si izvojuje ljubljanska reprezentanca na zagrebških tleh vsaj časten uspeh, ki bi odgovarjal faktični moči ljubljanskega nogometa. Tega LNP ni storil in v tem leži krivda, da se je morala naša reprezentanca vrniti domov z visokim porazom 0 : 8. Nočemo oporekati temu, da mora naša vrhovna nogometna organizacija upoštevati želje svojih članov, naših sportskih klubov. Toda ne brezpozno. Ona je odgovorna za sestavo naših reprezentativnih moštev in bi se morala zavedati velikega pomena medmestne tekme Ljubljana : Zagreb. Omeniti moramo še, da je podsavezni kapetan g. Rajgelj podal LNP izjavo, da ne more prevzeti odgovornost za sestavo moštva, ker se niso upoštevali vsi njegovi predloži.

T. K. Skala. Člane, ki se žele udeleževati, oziroma so pripravili sodelovati pri turistično-tehničnem vezbanju v smislu sklepa občnega zbora, vabimo na sestanek, ki se bo vršil v klubovem lokalu v petek, dne 9. t. m. ob 19. uri. — Fotoamaterski odsek ima danes ob 20. v klubovem lokalu zopet redne vaje za začetnike in nato za ostale člane.

SK. Ilirije nogometna sekcija. Trening I. skupine v torek, sredo in četrtek ob 18.30 ob vsakem vremenu. Polnoštevilno!

Kolesarska sekcija ASK Primorje ima nočjo ob 17.30 sejo v restavraciji pri Sešticu.

Kolesarsko in motociklistično društvo Sava v Ljubljani priredi v nedeljo dne 11. t. m. kolesarske dirke združenih kolesarskih društev na dirkališču SK Ilirije z bogatim sporedom. Začetek dirk ob 15.30. Dirkačev se je že veliko število prijavilo in se 8. t. m. prijave zaključijo.

SK Celje priredi 18. t. m. sportni dan. Dopoldne se vrši kot običajno stafeta skozi mesto. Popoldne pa nastopijo razven nogometašev in lahkoatletov tudi hazenašice. Ker bo to prva hazena tekma v Celju, pri kateri si stopita nasproti dve zelo močni družini, in sicer Ilirije ter I. SK Maribor, obeta biti ta dan poln sportnega užitka.

Zvečer pa nastopi na Glaziji, kjer se bo vršila prosta zabava, tudi en par v boku. — Odbor.

Gospodarstvo

Štiridesetletnica Obrtne zadruga v Logatcu

Logaško obrtništvo je praznovalo v nedeljo 4. t. m. redke jubileje, 40letnico obstoja svoje obrtne zadruge. Na zborovanje, ki se je vršilo popoldne v dvorani Kramarjeve restavracije, so prihiteli tudi številni ugledni gostje, med temi zastopnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo ter zastopniki Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani in raznih obrtnih zadrug iz Ljubljane, Gorenjske in Dolenjske.

Po pozdravnem govoru načelnika gosp. Igljica in čestitkah nekaterih obrtniških delegatov je podal gosp. Petkovšek pregled delovanja logaške zadruge. Za njim je predaval zastopnik zbornice gosp. dr. Pretnar o pomenu in gospodarskem položaju obrtništva. Načelnik Zveze obrtnih zadrug gosp. Franchetti je govoril o potrebi povzdige strokovnega nivoja in pozitivne stanovske zavestnosti obrtništva. Ob zaključku lepo uspelega zborovanja se je sklenilo, izraziti Žbornici za trgovino, obrt in industrijo ter Zvezi obrtnih zadrug popolno priznanje in toplo zahvalo za uspešno delovanje v interesu obrtniškega stanu. Jubilejna prireditev se je zaključila z animirano veselico.

Udeleženci popoldanskega slavnostnega zborovanja so z nevoljo ugotovili, da lokalno obrtno oblasno kljub obvestilu za to obrtniško prireditev ni pokazalo toliko interesa, da bi bilo poslalo na zborovanje svojega zastopnika. Ni čuda, če taka obrtna oblasna polem tudi ne kažejo dovolj razumevanja in poznavanja obrtniških težej.

— Odložena konferenca o vprašanju znižanja obrestne mere. Iz Beograda poročajo: Narodna banka je nameravala v kratkem sklicati široko konferenco zastopnikov vseh onih denarnih zavodov, ki jih ona kreditira. Na tej konferenci bi se razpravljalo o vprašanju znižanja obrestne mere. Na zahtevo zainteresiranih krogov pa je ta konferenca odložena na mesec september.

— Pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med našo kraljevino in Čehoslovaško se bodo po informacijah »Prager Presse« pričela v jeseni. Po vestih istega lista ima Čehoslovaška zbran že ves zadevni material.

— Rum v čaju in točarinska taksa. Finančno okrajno glavarstvo v Ljubljani je z uaredbo z dne 20. februarja 1924 št. 126/19 pojasnilo, da se pridatek ruma k čaju ali kavi smatra za točenje alkoholnih pijašč, za katero je potrebna koncesija, zato oni, ki ne plačujejo točarinske takse, ne bi smeli pridajati čaju ali kavi ruma, slivovca in slanih alkoholnih pijašč, temveč samo limono itd. Temu nasprotno je generalna direkcija posrednih davkov z uaredbo z dne 12. februarja 1924, št. 466 pojasnila finančni direktorji v Mostaru naslednje: »One bosanske kavarne, ki prodajajo poleg kave, malinovca in drugih brezalkoholnih pijašč tudi čaj z rumom, se ne smejo smatrati za točile pijače na drobno in ne plačujejo takse.« Iz tega je jasno razvidno, da smejo tudi brezalkoholne gostilne dati rum v čaj in da se zato od njih ne sme zahtevati točarinska taksa. Isto velja tudi za prodajalke čaja na stojnicah in slinčeh obrate.

Borze

5. julija.

ZAGREB. Zasebne vrednote malo živahnejše. Vojna škoda je bila slabša in promet minimalen. — Dinar se v Curihu drži krepko. Mednarodno se je malo popravil francoski frank, dočim je lira dalje oslabele. Razen Pariza so v Zagrebu vse devize ostale nespremenjene. Narodna banka je intervenirala v posaminih čeki. Skupni devizni promet 61 milijona Din. Notirale so devize: Amsterdam izplačilo 2258—2278, Dunaj izplačilo 798,58—802,58, ček isto, Berlin izplačilo 1348—1352, Italija izplačilo 198,9—200,1, London izplačilo 275,03—276,23, New York ček 58,3855—56,6855, Pariz izplačilo 154—156, Praga ček 167,38, Švica ček 1094,55—1098,55; efekti: bančni: Eskomptna 101—102,5, Hipo 56,5—57,5, Jugo 92—94, Ljubljanska kreditna 175—0, Prastrediona 865—870, Slovenska 55—60; industrijski: Eksploatacija 10—15, Slavonija 33—34, Trbovlje (brez kupona) 330—340, Vevče 105—0; državni: investicijsko 73 do 74,5, agrarne 41—43, Vojna škoda, promptna 309—310, Julij 310—312, avgust 313—315.

BEograd. Devize: Dunaj 800—800,25, Berlin 1347,5—1348, Budimpešta 0,0793 do 0,0794, Bukarešta 26,25—26,5, Italija 199 do 200, London 275,35—275,4, New York 56,51 do 56,52, Pariz 133,5—134, Praga 167,6 do 167,65, Švica 1093,5—1096.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupniški zaključki.) Vrednote: investicijsko 72,50—0, Vojna škoda 305—0, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 193—0, Ljubljanska kreditna 175 do 195, Merkantilna 100—102 (102), Prastrediona 864—870, Slovenska 49—0, Kreditni 165—175, Strojne 79—83, Trbovlje 0—370, Vevče 102—0, Slavonija 33—35, Sešir 103—0.

— Blago: Zaključek: deske (smreka, jelka), 28 mm, 4 m, od 16 naprej, media 25/26 cm, I, II, III, monte, feo vagon meja 6 vagonov 500—520 (500). Povpraševalo se je po lubju, smrekovih hloblu in hrastovih drveh. Ponudbe so bile v kmetijskih pridelkih in bukovi drveh. Eksekutivna prodaja: 2000—3500 kg hrastovih desk, 27 mm, 16 cm širine naprej, feo Ljubljana skladišče po 24.

CURIH. Beograd 9,14, Berlin 122,975, New York 516,625, London 25,1275, Pariz 13,925, Milan 18,075, Praga 15,30, Budimpešta 0,00723, Bukarešta 2,50, Sofija 3,725, Dunaj 73.

TRST. Devize: Beograd 50—50,50, Dunaj 400—410, Praga 84—85, Pariz 76,50 do 77,50, London 138,75—139,20, New York 28,50—28,70, Curih 553—555, Budimpešta 0,0395—0,0405, Bukarešta 13,25—14; valute: dinari 49,75—50,50, dolari 28,35—28,65 do 20 zlatih frankov 106,50—107,50, zlata lira 551.

DUNAJ. Devize: Beograd 12,4875 do 12,5275, Berlin 168,15—168,65, Budimpešta 0,985—0,9915, Bukarešta 3,3275—3,3475, London 34,37—34,47, Milan 24,68—24,78, New York 706,25—708,75, Pariz 19,17—19,27, Praga 20,9125—20,9925, Sofija 5,1125 do 5,1525, Varšava 77—77,50, Curih 136,70 do 137,20

Naši kraji in ljudje

Ženska ročna dela na razstavi „Slovenska žena“

Nehvaležno je, da se ni nihče lotil podrobne ocene prelepih razstavljenih ročnih del slovenskih žensk in deklet, ki so postavile toliko bogastvo svojega truda in pridnosti na razstavo. Težko je. Tisoč obiskovalcev — tisoč kritik in okusov...

Velika je izbira v tehnikah in vzorcih razstavljenih del in prav bi bilo, da bi se omejili pri tem še bolj na dela slovenskega porekla, ker je bila razstava prirejena pač pod tem naslovom. Vendar nam ostane še mnogo, mnogo predmetov, ki nosijo pečat kulture slovenske žene. Z malimi izjemami prevladuje v slovenskih delih bela vezanina in svetloznanostna slovenska čipka. Od prvih del imam prekrasne peče, ki se dajo s pridom prenesti tudi na druge uporabne predmete, kakor to lepo svedoči Mariborsko žensko društvo. Sobni garnituri, izvršeni po motivih starih let, se človek ne more dovolj nadihati in ne moremo si zamisliti lepše dekliške sobe, kakor če je opremljena z gornjo garnituro. To pojmovanje je ravno v Mariboru precej razvito, kar potrjujejo tudi izdelki Vesne, obrtne in gospodinjske šole, ki razstavlja poleg tega tudi več lepih del. Prav tako posveča veliko pozornost ženskim ročnim delom Državno žensko učiteljsko iz Maribora. Priprani smo, da to ponese ženski učiteljski naraščaj iz tega zavoda tudi delo na deželo, odkoder so prišli vsi lepi narodni motivi.

Naši samostani so na razstavi odlično zastopani. Tiho in potrpežljivo delo, ki ga s toliko ljubeznijo gojijo redovnice v svojih skromnih celicah, je našlo med občinstvom vse priznanje. Priznati moramo, da je posebno skofjeloski samostan storil tudi izven samostanskih zidov veliko za povzdigo ženskega ročnega dela, kar se pozna zlasti v skofjeloski okolici in tudi drugod po Gorenškem, odkoder je prihajalo na stotine in stotine gojenk v samostansko šolo. Uršulinski samostan iz Ljubljane hrani mnogo lepih starih del, ki so izvršena z veliko preciznostjo in umetniškim okusom. To vidimo zlasti pri sto let starih čipkah, ki niso popolnoma narodni znaki. Solške sestre v Mariboru posvečajo posebno pozornost pisanim vezninam, ki so v novem času izvršene po načrtih priznane umetnice gospe Vurnikove. Z načrti so krepko udeležene tudi g. Špelca Mladičeva iz Maribora. Njeni načrti za zastave so zasnovani po samih narodnih motivih.

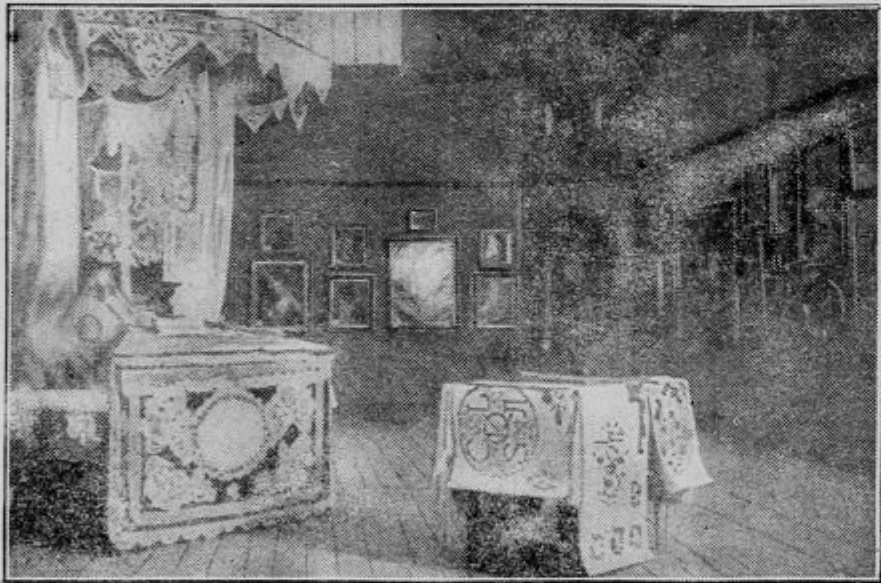
Čipkarstvo, ki je bilo letos na sejmu zelo častno zastopano, kaže velik napredek v tej stroki in tu moramo poudariti pozitivno delo Državnega osrednjega zavoda za

ženski domači obrt v Ljubljani, ki vrti intenzivno propagando tu in v inozemstvu v korist našega eplošnega čipkarstva. Nova panoga — file —, ki se je začela razvijati, ampak jih celo v gotovih predmetih visoko nadkriljuje. Razstavljeni vzorci, izvršeni po načrtih gospe Zlate Sufliayeve iz Zagreba, vzbujajo splošno občudovanje. Na ta način se bodo izobrazile naše pridne delavke tudi v finišnih čipkah, ki so doslej prihajale le iz inozemstva. Najstarejša renomirana tvrdka D. Lapajne iz Zirov razstavlja zelo lepe kombinirane izdelke po zelo nizkih cenah. Modni saloni: Alešovec, Rodič in atelje M. Sarčeve kažejo izdelke, ki morajo zadovoljiti tudi najbolj rafinirani ženski okus.

Žensko dobrodelno združenje iz Trsta razvija veliko delavnost in razstavlja zelo lepe predmete, med katerimi tvorijo plastike v umju in bakru ge. Martolančeve odlične posebnosti ženskih ročnih del.

Novost ženskih del pa tvorijo keramični izdelki, od katerih se posebno izstiče krasen servis gospe Santilove in pa lični, sicer primitivni krožniki g. Rustijeve. Bolj v detajli spuščati skoraj ne gre. Priprani smo, da so vsa razstavljena dela izvršena z najboljšim namenom in z največjo pridnostjo, ki je tako tipična za našo slovensko ženo.

V zadoščenje bode razstava tudi gosp. prof. A. Siću, ki je izdal Slovenske veznine v tisku in ki so jih uporabile naše žene in dekleta na nešteti komadih.

Z razstave „Slovenska žena“: na levi veznine, v ozadju in na desni pa razstava del slovenskih slikaric.

Kralj v poplavljenih pokrajinah

Tragedija Bačke in Baranje še ni končana. — Donava zopet na več krajih predrta nasipe. — Jagodina pod vodo. — Kragujevac poplavljen. — Kraljev dvorec v Belju poškodovan.

Severozapadna Bačka z Baranjo nedvomno še nikdar ni preživljala tako težkih dni kakor sedaj, ki je Donava opustošila njene najplodovitejše kraje. Razburjenje je doseglo v soboto in nedeljo vrhunec, ko se je zvedelo, da je Donava predrta nasipe pri Kučki in Tikveški črpalki. Najprej se je pojavila na nasipu majhna luknja iz katere pa je v nekaj trenutkih nastala velika vrzel, nakar so valovi razbili nasip v širini 30 m. Zaman so bili vsi poskusi prebivalstva, da bi zajezili drveče valove. Z največjo težavo so si z begom rešili golo življenje. Tekom ene ure je bilo nad 4000 oraslov zemlje z dozorelo pšenico pod vodo. Povodenj se je razšila do drugega nasipa, ki se razteza od Bačkega Monosta do Apertina, kjer že teden dni noč in dan utrjujejo in povečujejo nasipe. Ko je Donava v soboto popoldne prebila nasipe še pri Tikveški črpalki, je poplavlila blizu 25.000 oraslov zemlje v Baranji in uničila skoro vso letošnjo žetev.

Težka katastrofa je zadela tudi mesto Jagodino in okolico v Sumadiji. V soboto popoldne je udel v središču mesta močan hudournik, ki je v nekaj trenutkih poplavljal vse mesto. Med tem je prestopila bregove tudi reka Belica in se razlila po mestu. Neprizadevana poplava je prebivalstvo popolnoma iznenadila. Vse je bežalo v paničnem begu na vse strani. Skozi centrum mesta je pljusala voda v višini enega metra. Orožništvo in vojaštvo je z nadloveskim naporom in lastno smrtno nevarnostjo reševalo obupano prebivalstvo. Katastrofa je dosegla vrhunec proti večeru, ko so bili tudi najvišje ležeči deli mesta popolnoma poplavljeni. V vsem mestu ni bilo niti enega kote, ki ne bi bil pod vodo. Ponokod je stala voda do 2 m visoko. Simpleksni orient-express ni mogel naprej. Valovi so podrli v Jagodini tudi 20 tovornih vagonov in odnesli oziroma uničili vse blago, ki je bilo v njih. Tudi vasi Miloševac, Mijatovac, Uovac in Pračina so bile istočasno pod vodo. Reka Belica je odnesla dva mostova. Vsa proga med Jagodino in Vlakovcem je poškodovana. Voda drvi s strahovito naglico in z velikanskim bobnenjem preko proge. Panika med prebivalstvom je bila strašna. Več starih hiš se je

porušilo, škoda v Jagodini je ogromna. Nad Kragujevcem je pričela divjati že v soboto zjutraj strašna nevihta, kateri je sledila pleha, nakar se je končno še utrgal oblak. Prizor je bil tembolj grozoten, ker je ležala nad mestom in okolico gosta megla, in je izgledalo, kakor da bi se nebo in zemlja ločila. Od vseh strani so drveli hudourniki, ki so razbili obrambne okope okoli tovarne za municijo in prodli deloma v vojno tehnični zavod. Valovi so nosili s seboj ogromne hlode in izruvali dreve, ter povzročili strahovito opustošenje. Prebivalstvo, ki je s strahom pričakovalo povodenj, se je spustilo v paničen beg, ko je narasla reka razgrznila veliki leseni most, ki se nahaja pri oficirskem domu. Kmalu nato je popustil tudi drugi most, takozvana Čifina Čuprija, ki se nahaja nedaleč od dvema novima betonskima mostovima. V spodnji del mesta okoli velike orožarne in tvornice za usnje je pod vodo.

Tudi kraljev dvorec na Belju je pod vodo. Tamkaj je delalo noč in dan okoli 4 tisoč ljudi, da bi preprečili nesrečo. Ker pa je bila podlaga nasipa peščena, je bila katastrofa neizbežna. Valovi so kmalu napravili znatno vrzel, tako da so bila vsa reševalna dela zaman. Pri reševalnih delih je našel smrt v valovih med drugimi inženjer Švajger. Kraljev dvorec je občutno poškodovan, veliki park okoli dvorca popolnoma uničen, ravno tako lovski revir v bližini dvorca.

Tragedija Baranje in Bačke je zainteresirala tudi kraljevsko dvojico. Že v soboto se je raznesla v Somboru vest, da prideta kralj in kraljica z Bleda v poplavljen kraj. Vest je učinkovala na preplašeni narod zelo blazilno. Za trenutek je izginil obup in narod se je kljub nesreči pripravil, da dostojno sprejme svojega vladarja. Ogle dal si je Bezdani, Kučko, Apatin, nakar se je odpeljal s čolnom po Donavi v Bogojevo. Zvečer je prispela vladarska dvojica v Novi Sad, nato pa v Belje, kjer si je ogledala poškodbe v svojem dvorcu.

Povodenj v Ptuj

Po vsej Sloveniji dežuje v kratkih presledkih. Nevarnejši nalivov in večjih neviht sicer še ni bilo, vendar vode stalno

BELA SESTRA

Prekrasno monumentalno filmsko delo v 11 dejanjih.

V glavni vlogi **LILIAN GISH**

Film spremlja pri vseh predstavah pevski zbor, solisti in pomnoženi umetniški orkester pod vodstvom prof. E. Feršnika.

Dvorana in vestibul so za ta vefilm spremenjena v cerkev.

Vsled velike dolžine filma (oba dela neskrajšana v enem sporedu) se vrše predstave danes ob: **4, pol 8 in četrt na 10**

Preskrbite si pravočasno vstopnice v predprodaji od 10 do pol 1.

Telef. 124 **ELITNI KINO MATICA** najlepši kino v Sloveniji.

naraščajo, čeprav trenutno še ni neposredne nevarnosti.

Le Ptuj je doživel včeraj neprijetno presenečenje. Grajena je namreč zjutraj nepričakovano prestopila bregove in poplavlila del mesta ter vso okolico. Nevaren je bil položaj posebno pri hiši stavbenika Denga in dr. Fermevca in to tem bolj, ker so se zamašili kanali za odtok vode. Grajena je namreč prinesla v mesto polno hloedov in drugih naplavin. Voda se je razlila tudi v stranske ulice ter vdrla v kleti in nižje ležeča stanovanja. Pod vodo je bila deloma tudi železniška proga. Reševalni akciji vojaštva in gasilcev skupno z mestnimi delavci se je končno posrečilo odstraniti naplavljeni material, ki je oviral odtok vode. Okoli polne je pričela Grajena polagoma padati in se je končno popolnoma umaknila v strugo. Ogromno škodo pa je napravila v okolici Pecnica

Strah pred poplavo v Zagrebu

V noči od sobote na nedeljo so se razlili vsi potoki v zagrebski okolici in napravili ogromno škodo. Potok Černomerec je poplavljal lico do Sv. Duha. Hudournik je odnesel dva mostova in udrl v številne hiše in topničarsko vojašnico. Stanovanci so v strahu prebeldi celo noč. Na pomoč je bilo takoj poklicano vojaštvo, ki je s pomočjo mestnih delavcev zamašilo predore na obali in zgradilo provizorne nasipe. Ob 5. zjutraj je voda pričela polagoma padati. Hudournik je napravil mnogo škode, porušil plote in razruval ulice. V nedeljo je tramvaj vozil samo do Sv. Duha. Tudi potoki Kraljevec, Kuniščak, Remetinec in Lašćina so silno narasli in napravili veliko škodo. V vodi je bila tudi tramvajska remiza. Maksimirske gore je jezero se je razlilo in je pričela voda že prodirati v glavni dvored, kjer pa ni napravila večje škode. Potok Remetinec je poplavljal Bukovačko in Maksimirske ceste ter prodrl v kleti in podzemna stanovanja. Prebivalstvo je zelo razburjeno, ker se boji, da pride še do hujše povodnji. Na cesti Zagreb-Poličani je voda odnesla leseni most preko potoka Bistre. V bližini gostilne Tolović na Ribnjaku je 10letni Ivan Vidović opazoval vrtince v potoku Medveščaku. Po nesreči je padel pri tem v vodo in utonil pred očmi ostalih ljudi, ki mu niso mogli priti na pomoč. Včeraj popoldne je merila Sava pri Zagrebu plus 2,04 nad normalo. Za enkrat se ne grozi nobena nevarnost, bojazen pa je vedno večja, ker prihajajo iz Slovenije vesti, da vode tamkaj naraščajo.

Atentat na vodjo bitoljskih Srbov

Eden najuglednejših borcev za ujedinjenje našega naroda v Makedoniji, direktor »Juzne Zvezde«, Spasjo Hadžipopović, je postal v soboto popoldne žrtev atentata. Ko se je šel po trgu, se mu je približal nepričakovano in neopazno neznan atentator, ki je oddal nanj pet strelcev iz samokresa, da se je zgrudil takoj mrtev na tla. Razen tega sta bila ranjena pri tej priliki še neki mladenič in neka ženska, ki sta se nahajala v bližini Hadžipopovića. Atentator se je v splošni zmešnjavi hitro pomešal med množico in izginil brez sledu. Domneva se, da je bil član grške ali pa makedonske revolucionarne organizacije, kateri je Hadžipopović energično napadal v listu. Hadžipopović je lansko leto praznoval 20letnico svojega nacionalnega delovanja v najhujšem delu naše ujedinjene domovine. Bil je duša srbskega življa v tamkajšnjih krajih in so grški in bolgarski re-

volucionarji že ponovno poskušali izvršiti nanj atentat. Še nedavno tega je bilo aretiranih v Bitolju več sumljivih tipov, ki so po aretaciji priznali, da so nameravali Hadžipopovića umoriti. Na lanskem kongresu jugoslovenskih novinarjev v Skoplju je Hadžipopović organiziral izlet novinarjev v Južno Makedonijo in šel svojim tovarišem z izredno ljubeznivostjo na roko ter jih posebno zainteresiral za trpljenje našega življa v grški Makedoniji. Ogorčenje radi tragične smrti vodje bitoljskih Srbov je ogromno. Prebivalstvo je v razburjenju hotelo napraviti pogrom na bitoljske Grke, kar pa so oblasti preprečile.

Spasjo Hadžipopovića so pokopali v nedeljo popoldne. V žalnem sporedu je bilo na tisoče ljudstva, vse korporacije in institucije ter zastopniki vojaških in civilnih oblasti. Spominski govori o zaslugah pokojnika za prubudo našega naroda v Makedoniji so bili pred cerkvijo, na kraju atentata in ob odprtem grobu.

Skrajna posurovelost

Moravci, 4. julija

Te dni sta napadla 22letni delavec Ciril Lovrec in 18letni kovaški pomočnik Alojzij Ostrž, oba iz Moravca, potem ko sta se pri Mali Nedelji okorajžila z dvema litrona »šmarince«, brez vsakega pravega povoda delavca Tomaža Himelrajha iz Grahovec, zaposlenega v Spindlerjevem vinogradu v Kezovščaku s priostrenjem kolja.

Sam surove obljube in se začel namerč Lovrec lomiti v vinogradu trsje in kolje in ko ga je Himelrajh posvaril, naj ne dela škode, je skočil k njemu in ga udaril parkrat s kolom po rami. Nato mu je izdrl iz rok ostro sekuro, s katero je Himelrajh ostril kolje, in je zamahnil z njo proti njegov glavi. Ko se je Himelrajhu posrečilo odskočiti in zbežati v bližnjo kočjo Matjaža Ferencaka, je Lovrec napadel s sekuro še dve delavki, ki sta bili v vinogradu, kateri pa sta mu tudi pravočasno ubežali.

Vsled tega še bolj razjarjen, je odšel Lovrec s sekuro v roki za Himelrajhom v Ferencakovo hišo. Predno pa ga je mogel tam napasti, ga je izrinil Matjaž Ferencak iz sobe. To je Lovrec tako ujezilo, da je zamahnil z ostrino sekire proti Ferencakovi glavi; ta je sicer prestregel prvi udarec z levo roko, ni se pa mogel več ubraniti drugega udarca, katerega mu je prizadejal napadalec na glavo tako, da je dobil dve težki poškodbli na levi roki in temenu in je le malo upanja, da okreva.

Ostrž sicer pri poškodbli aktivno ni sodeloval, pač pa je stal napadalcu ves čas ob strani, da mu prisloži na pomoč, če bi bilo treba. Oba suroveža sta bila aretirana in izročena v zapore okrajnega sodišča v Ljutomeru.

Značilno za posurovelost obeh storilcev je, da sta par dni pred tem dogodkom, ob 10. zvečer brez vsakega najmanjšega vzroka, iz same surovosti, hudo pretepla Franceta Ritonja iz Godemarca, katerega niti poznala nista. Po nasvetu Cirila Lovreca sta namreč sklenila, da bosta pretepla vsakogar, ki ga srečata. V to svrhu se je oborožila Lovrec s planko, tovariš Ostrž pa je izročil svoj žepni nož, katerega je ta takoj odprl in pripravil za napad. Ko jima je kmalu nato prišel nasproti nič hudega slu-teči France Ritonja in ju je pozdravil, sta zahtevala od njega, da beži. Ko se je Ritonja iz strahu pognal v beg, sta ga zasledovala in dohitela ter ga je Lovrec pobil s planko na tla, da se je onesvestil, Ostrž pa ga je še dregnil z nožem. K sreči poškodbje Franceta Ritonje niso posebej težke.

Največja krivda na tem, da naša mladina, ki niti ni bila v vojski, tako posurovi, zadene v prvi vrsti starše, ki se v obče veliko premalo brigajo za splošno, zlasti pa za srčno vzgojo otrok in dopuščajo, da se komaj na pol odrasla mladina pošika in pretepa brez vsakega nadzorstva sama sebi prepuščena, zlasti še ponoči v družbi pokvarjenih fantalinov okrog. V veliki meri pa je priva posurovelosti v maloneideljski župniji, ki je že znana po vsej Priekliji in ki daje kazenskim sodiščem veliko posla, šmarnica, to je samorodna vrsta trti, s katero je večina posestnikov deloma iz nevednosti, deloma iz komodnosti nadomestila prejšnjo žlahtno trto pri obnavljanju svojih gorc.

Poklicane oblasti, predvsem vinarsko in kletarsko nadzornišvo, naj bi z vso energijo poskrbele za to, da izgine iz naših vinogradov in kleti ta strup in glavni vir porokljivosti, kakor to predvidevata in zahtevata zakon in pravilnik o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva iz leta 1921 in 1923.

Kolesa!
samo pri Gorcu!
Palača Ljublj. Kreditne banke

Vhod v razstavo „Slovenska žena“ na velesejmu.

Jutri
Jutri
Jutri
Jutri
Jutri
Jutri
Lya Mara
brez moza.
Smeh in zabava!
Kino DVOR

Kulturni pregled

Rikard Wagner: Tannhäuser
(Premijera v Ljubljani.)

Predlani sem ob zaključku naše operne sezone zapisal: Brez Wagnerja ne sme biti modernega repertoarja. Letos smo končno dobili zopet Wagnerjevega Večnega mornarja in Tannhäuserja. Z umetniškega in gmelnega stališča sta bili obe operi višek letošnjega repertoarja, in srejem, ki ga je pripravila naša publika Tannhäuserju, je bil naravnost triumfalen. Že v pelek je bilo gledališče razprodano, v nedeljo zvečer pa je bila hiša po vseh svojih mestih natlačeno polna. Vzlic uprav tropični vročini je občinstvo navdušeno vztrajalo od pol 8. do pol 12. Malokdaj se je slišalo v našem gledališču toliko viharnega ploskanja, ki se ga je udeleževala publika brez razločka z enakim entuziazmom. Takoj po briljantno odsvirani slavi overturi, ki je bila podajana zlasti v prvi polovici sijajno, je občinstvo izbruhnilo v ploskanje, ki mu ni hotelo biti konec ter so se za priznanje zahvaljevali dirigent gosp. direktor M. Polič in glasbeniki. Orkester je bil pomnožen z vojaškimi glasbeniki ter je imponiral. Zeleni bi si še več godal, a kam jih dati? Gosp. Polič je po dolgotrajnih, utrudljivih vajah na svoj veliki uspeh lahko ponosen. Šopek, vence in ovacije na odru in v publi-

ki pa naj mu bodo dokaz, da je na pravi poti ter da se njegovo delo pravilno priznava.

Uprava je pripravila Tannhäuserju vedlostojno opremo; dekoracije Vavpotiča — Skruženega so krasne in je zlasti dvorana imponantna. Še nikoli nismo dosegli na odru tolike globine. Poleg Borisa Godunova in Aida imamo zdaj Tannhäuserja, ki ga lahko pokažemo tudi velikomestnim razvajcem. Gosp. režiser Knittel je postavil opero prav okusno in živahno ter so se odigavali solovski, kakor velikanski ansambli nastopi vseskozi gladko in lepo. Čeprav vsi razumljivo utrujeni, so orkester, soli, zbor in balet (takisto pomnožen s plesalci) prinesli svoje najboljše ter jim gre polno priznanje.

Vse hvale vredno je, da so se za uspeh potrudili tudi ga. Korenjakova, Poličeva, Potučekova in Ribičeva, ki so igrale četvorico ljubkih, elegantnih pavez, oživljale sceno in zapele en sam stavek; priznanje tudi režiserju gosp. Povhetu, ki je nemo predstavljal častiljivega viteza.

Gosp. Knittel kot Tannhäuser je prekosil samega sebe s svojo vmeno, velikansko spretnostjo in vztrajnostjo je dosegel, da smo skoraj pozabili na vse, česar mu za to junško velepartijo nedostaja. Da je

v svoji premijerski nervoznosti — režiser in glavni pevec — igralski pretiral, ve pač sam. Posebno ga hvalim, ker izgovarja svoj tekst vrlo razumljivo ter je prinesel celo ogromno arijo o romanju k papežu na koncu opere z nezmanjšano elektnostjo in silo.

Gosp. Betetto kot Hermann je bil odlični in je zlasti nagovor v II. dejanju podal idealno.

Najboljši je bil pač gosp. Holodkov, ki je kot Wolfram uveljavljal vse krasote svojega glasu in dramatične igre; večernico pa proslavi prihodnjijo topleje. Gosp. Zupan, Kovač, Janko in Mohorič so tvorili kot vitezi — pevc z omejenimi tremi zelo zadovoljiv solistovski ansambel.

Prav posebno izvrstna je bila ga. Zaldova kot imponujoča lepa Elizabeta. Veliko arijo »Pozdravljen, dvorana draga!« spočetka II. dejanja je podala idealno lepo. To je partija, ki jo doživlja in izraža močno s svojim glasom; arijo pod znamenjem v III. dejanju pa prinese prihodnjijo pač izpčita temperamentneje.

Ga. Caleta, pevka velike muzikalnosti in naravnost čudovite uporabnosti, s katerima z neverjetno naglostjo prinaša partijo za partijo, je bila Venera, zastopnica paganske čutnosti. Pastirček pa ga. Ribičeva, ki je podala dokaz svojega talenta.

Ko se popolni in dovrši se to in ono, bo naš Tannhäuser reprezentativen. Nekaj mask vitezov in gostov bi si želel simpatičnejših ali skrbnejših, njih obutev stilsko

pravilno, baldahin nad prestolom okusnejši in pristen. Dvoje vprašanj še dodamo: ali se vitezi in ves slavni zbor v II. dejanju nič ne zanimajo, ko grof obljubi roko svojo nečakinje zmagovalcu? In zvezda večernica! Ko Wolfram odpoje svojo krasno pesem, smatra tudi ona svojo ulogo za dovršeno in — ugasne...

Toda v celem: iskreno smo veseli te predstave. Zelim, da sledi Lohengrin, ki je na repertoarju v Zagrebu in Beogradu.

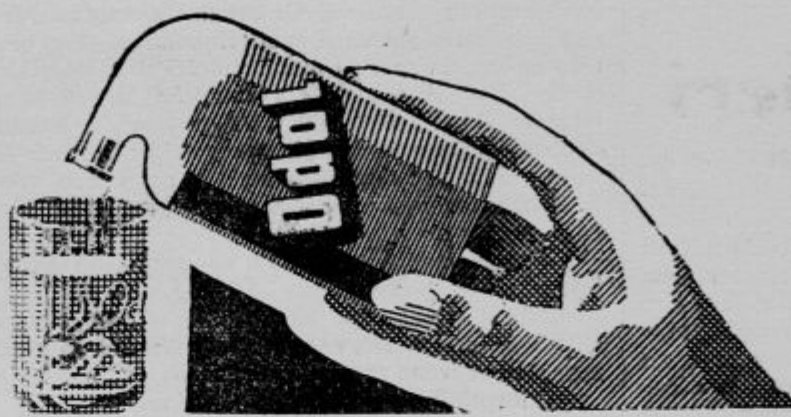
Sezona naše opere, ki je bila vso sezono marljiva, produktivna in zanimiva, se je zaključila zelo častno.

Fr. G.

Josip Rijavec, član zagrebske opere. Kakor doznajajo »Novosti«, je naš rojak operni pevec Josip Rijavec angažiran kot stalen član zagrebske opere. Doslej je bil član beograjskega gledališča.

Gledišče v Sofiji. Dne 20. junija se je zaključila gledališka sezija v Sofiji. Pregled repertoarja izkazuje prevlado drame. Izjavila so se dela Shakespearea (Kar hočete), Ibsena (Gospa Inge), dalje navaja spored Andersenova »Snežno kraljico«, ki jo je dramatični režiser Masalitinov od moskovskega hudožestvenega teatra, Strindbergov »Opoj«, ter pri gostovanju hudožestvenikov Tolstega dramo »Živi mrtvec« in Ostrovskega »Revsčina ni greh«. Od oper so največ uprizarjali Verdija in Puccinija, v bodoči seziji pa pripravljajo Lohengrina. Tudi drama pripravila nekaj novitet, pred vsem Pirandellovo »Sestero oseb išče avtorja« in Georg Kaiserjevo »Kolportage«.

Odol je pionir znanosti!
Odol je kulturno delo! Po današnjem stanju znanosti je Odol dokazljivo najboljšo sredstvo za nego zob in usl

Naši onstran granic

— **Konec realke v Idriji.** Zaključeno je zadnje šolsko leto realke v Idriji. Zgodilo se je to baš ob 25letnici njene ustanovitve. Idrijanci so se dolgo časa trudili, da dobe primeren srednješolski zavod. Posrečilo se jim je in z njihovimi žulji je nastala pomembna šolska zgradba: idrijska realka. Zelo uspešno je bilo njeno delovanje, v veliki korist idrijskemu ljudstvu in vsem slovenskemu narodu. Sedaj tega našega zavoda ni več. Po vojni je pripadla Idrija Italiji in italijanska šolska oblast je kmalu zadelala idrijski realki zadnji udarec. To spada v okvir ubijanja šolstva med Jugoslovani v Julijki Krajini, katerim se nudi le še nezadosten osnovni pouk v državnem jeziku in se jim tem potom zapira pristop tudi v italijansko srednjo šolo. Razstava risarskih izdelkov ob zaključku šolskega leta je pokazala, da tiči v enem ali drugem razstavljalcu velika nadarjenost, ki se bo lahko še lepo razvila.

— **«Lepe Vede» v italijanski.** Prof. Iv. Lorenzoni, ki je prevedel «Hlapca Jerneja», podaja sedaj prevod Cankarjeve «Lepe Vede». Delo je izdala «Casa editrice udinese» v Vidnu. Prof. Lorenzoni se stalno bavi s slovensko literaturo in njegov prevod Cankarjevega «Hlapca Jerneja» je zelo dober; zato smemo pričakovati, da ne zaostane za njim prevod «Lepe Vede».

— **Občinski komisar v Trstu.** Generalni podtajnik Ricci čisti Trst in mu hoče dati pravega fašistovskega življenja. Občinski zastop v Trstu ne odgovarja duhu sedanje preterovalne dobe, zato sledijo dne demisijske občinski svetovalec po vrsti in v kratkem času bo imenovan komisar, ki bo živel polno zaupanje nacionalne vlade.

— **Kaj je vse mogoče.** Rimska «Tribuna» in tržaški «Piccolo» sta istočasno objavila župnemu uradu pri Sv. Ivanu v Trstu protitalijansko propagando in objavila za nekatere okrožnice s podpisom svetovalec škapskega kaplana Milanovića. Župnik in kaplan pri Sv. Ivanu sta protestirala in zahtevala preiskavo, da se ugotovi odkod izvirajo one okrožnice, ki so škodljive mitemu sožitju obeh narodnosti. Okrožnice so postavili italijanski ljudje, ponaredili podpise in pečate z dosti očitim namenom, da preženejo slovenskega župnika in kaplana od Sv. Ivana. Hudoobni naklep se je izjalovil in pokazal, kako daleč sega sovraštvo do Slovencev v dobi, ko se toliko propoveduje potreba dobrega sožitja med obojema narodnostima.

— **Velik požar.** V Veliki Pristavi, občini na Smihel v tržaški pokrajini je uničil ogenj trem posestnikom gospodarska poslopja. Pogoreli so: Srebot Ivan, Krehel Fran in Zrimšek Jakob. Slednjemu je zgorel tudi 12letni sin.

— **Odpuščeni delavci.** V Ajdovščini je Brunerjevo podjetje odpuščilo 128 delavcev in delavk. Ostalo je v službi še 500 Slovencev, ki pa imajo odslej skrajno dnevni urnik od 8 na 6 ur ter od 6 na 5 delovnih dni. Odpuščena sta tudi ravnatelj Rössler in inž. Appenzeller. V tekstilni industriji je res kriza ali ajdovske odpuščitve kažejo v zadostni meri politično ozadje.

— **Postojnska jama** dobi avtonomno upravo, ki bo imela svoj upravni svet s 5 članov. Postojna se ima povzdigniti za turistično središče Krasi. V ta namen potrebna denarna sredstva bo dala vlada na razpolago. Tako je sklenil ministrski svet 28. pr. m.

— **Gorica** dobi zlato kolajno za svoje patriotske zasluge. Osnutek tozadevnega kraljevega odloka je odobril ministrski svet v seji 28. pr. m.

— **Za «Legu»** delujejo pridno tudi italijanske gospe. Ženska podružnica v Trstu je imela lani dohodkov lir 45.424,52, izdatkov pa lir 20.848,05. Konec leta je bilo v blagajni lir 14.576,47. Gospe obiskujejo azile in obdarjuje otroke z različnimi predmeti.

— **V Opatici** zgradi «Italia Redenta» otroški azil in sicer na zemljišču, katero da temu društvu na razpolago municija. Najbolj goreči za širjenje italijanstva in po tučevanje jugoslovanskih otrok je sindac eo odvnetnik Peršić.

— **«Prvi italijanski dan»** v Materiji so imeli o kresu, ko se je ustanovil fašiz. Prišli so oddijni gospodje, med njimi fašistovski deželni podtajnik Nino Petric in dr. Balbo iz Podgrada. Slednji je priporočil drugorodcem, da naj se izkažejo vredne, da pripadajo veliki fašistovski družini, zato naj si očistijo svoje duše in preženejo iz njih preteklost. Najbrž bi ne bilo napačno, če bi si tudi znani gospod Balbo malec očistil svojo dušo!

— **O službenem antifašizmu** piše «Il Popolo di Trieste», ker se reški prefekt neče brezpozorno pokoriti sklepom fašistov v Opatici. Vodstvo bolniške blagajne za Volosko-Opatico imajo v rokah fašisti. Reški prefekt je odredil, da se ima izvoliti redni odbor, s čemur neha funkcija fašistovskega komisarja O. Mora. Fašistom ni to nič všeč in jezijo so postali potem, ko je prefekt odklonil njihovo listo za odbor ter dal sestaviti drugo, na kateri je tudi neki Hrvat, kar je neznašljivo in izjavljajo. Fašisti iz Opaticje groze reškemu prefektu v svojem glasilu in mu dajejo razumeti, da se mora vršiti le fašistovska volja, katero morajo politični funkcionarji brez ugovora izvrševati povsod.

— **Nemška kampanja proti Trstu** se nadaljuje. Frankfurter Zeitung se bavi z razmetami v Trstu in pravi, kako se favorizirajo stara italijanska pristanišča in kako se stori za Trst malo ali nič. Centralna Evropa se v vedno večji meri emancipira od Trsta. Poljska ima svojo svobodno luko v Gdanskem, Češkoslovaška pa v Hamburgu. Nemška tranzitna politika je do segla, da se je češkoslovaški promet preko Trsta lani znižal za četrtino napram letu 1924; znižanje za Avstrijo znaša 8 odst.

in za Jugoslavijo 15 odst. Jugoslovanski žito gre po rečni poti do Braila in izvoz lesa se vrši večinoma iz jugoslovanskih pristanisk. List omenja tudi persekucije, katerim so izpostavljeni Hrvati in Slovenci v Italiji in sklepa, da tudi radi tega Jugoslovani ne morejo prispevati k razvoju tržaškega prometa.

— **Isrsko fašistovsko akcijo** proti drugorodcem je odobril notranji minister Feiderzoni in strinja se z njo tudi sam Mussolini. Tako ponosno poroča tržaško fašistovsko glasilu. Istrski fašisti hočejo hitro poitalijančenje drugorodcev. Zato želijo v prvi vrsti, da se nemudoma odstranijo naši učitelji in duhovniki. Fašisti so že marsikaj sklenili, kar pa se ni izvršilo tako brzo, kakor so si domisljale njihove razgrete glave.

— **Tržaški promet** se je meseca maja nekoliko zboljšal. Prejšnje mesece je padel v strah prizadetih krogov. Lani v maju je bilo prometa 272.658 ton, letos 294.811. Radi tega je zavladalo v fašistovskem glasilu veliko veselje in govori se o simptomu, da se zopet prične uspešen promet. Ali ta rast dosti je kratka, kajti hitro jo skali poročilo istega lista, da Hamburg vedno bolj vleče nase posebno Češkoslovaško poleg ostale Srednje Evrope. Nemške železnice so zopet dovolile nove prevozne olajšave za razne predmete.

— **Ustvarjeno učiteljsko zborovanje.** Učiteljsko društvo za tolimnsko okrožje je imelo svoj redni občni zbor, ki se pa ni mogel izvršiti do konca. Občni zbor je bil naznanjen oblasti in predložil imenik članov. Torej vse v redu. Ali prišlo je orožništvo v zborovalni prostor pri Sv. Luciji in ustavilo zborovanje iz obzirov na javni red. Popisani so bili vsi udeleženci in orožniški poročnik jih je pozval, naj nemudoma zapuste Sv. Lucijo. Predsednik društva je moral priti na orožniško postajo, kjer so ga zaslišali o poteku zborovanja. «Piccolo» poroča o zborovanju hudobno in lažljivo. Trdi celo, da občni zbor ni bil naznanjen oblasti! Izmišljuje se, da je zborovanje vzbudilo pri Italijanih v Sv. Luciji odpor. Končno pravi, da so učitelji naznanjeni sodni oblasti. «Piccolo» bi rad videl tolimnske učitelje uklenjene in pahnjene v ječo...

Dopisi

NAKLO. Usoda me je v nodeljo zanesla tja gori proti prijaznemu Naku. Spotoma me je nekdo opozoril na razstavo šolarskih izdelkov v pritličju šole. Ker rad gledam izdelke malih rok, sem jo urini korakov mahnil v šolo. Kakšne kartonažne izdelke sem opazil, kako lepe vezenine, pa lične pletenice, to se skratka ne da povedati; tako reč mora človek videti, da se mu ustvari pravilna sodb. Naval občinstva na razstavo je bil tako velik, kakor na sejmišče. Ta se je zanimal za vzorce cepeljenja, oni za kartonažo, drugi zopet za vezenine, vsi pa so bili enega mnenja, da ne verjamejo, da so to učenci odnosno male učenke same napravile. Veliko razstav sem že videlo po deželi, toda tako pristrane še ne. Povedal sem mnogim, da se dajo doseči na šoli taki uspehi le tedaj, če vlada med učitelji sloga, spoštovanje in ljubezen do dece. Razumeli so me, niso pa mogli razumeti, kako si predstavlja uspešno delo na šoli ljubljanski prosvetni šef, ki je poslal na šolo nazaj gđ. Gromovo, ki je morala radi zdravž na šoli oditi tja nekam v logaški okraj. Ko se vrne, bo konec uspešni šoli, bo konec napredka. Nakleščanom nujno svetujemo, naj napno vse sile, da se to ne zgodi.

JARENINA V SLOV. GORICAH. Prvič smo imeli Jareninam priliko, poslušati govornike Samostojne demokratske stranke. Narodni poslanec dr. Privko nam je v poljudnih besedah razlajal vladajoče gospodarske in politične razmere v naši državi. Nič radičevsko demagoških fraz, nič klevet in nestimnega udrihanja po političnih nasprotnikih nismo slišali; g. poslanec nam je podal stvarno jasno sliko o naših šec precej zamotanih političnih in gospodarskih odnošajih ter pokazal pot, po kateri bo mogoče priti do olajšanja gospodarskih bremen. Posebno nas je zanimalo delstvo, da vojvodinske Srbe še huje pritiska vijak dohodninskega davka nego Slovenci; zato pa ti na vso moč zahtevajo, da se izenačenje davkov po vsej državi čim prej izvrši, kar bo prineslo tudi nam izdatno razbremenitev. Točnemu izvajanju g. poslanca so poslušalci sledili z napeto pozornostjo. Njegove besede so prihajale iz plemenitega čustvovanja, pa so našle pri vsem občinstvu istotako dobrohoten odmev. Spoznali smo, kako dobrovoljno neguje Samostojna demokratska stranka srpnost in medsebojno dobrohotnost med narodnimi plemeni in stanovi, ki je temelj srečnemu in zadovoljnemu družbenemu in državnemu razvoju in življenju. Vzbujanje plemenske mržnje med Srbi, Hrvati in Slovenci, škvanje enega stanu proti drugemu, bodisi kmeta proti meščanu in tovarniškemu delavcu ali narobe, ogroža in mrači kakor hudourni oblak vse naše družabno življenje. Kdor z demagoškimi frazami omamlja norazsodne ljudske mase, da dviga pest stanja proti stanju, rodni brat proti rodnemu bratu, je najhujši domovinski zločinec, grobokop svojega naroda in svoje domovine. Pozdravljena Samostojna demok. stranka,

ti spasilnica medsebojne plemenske in stanovske srpnosti in spoštljivosti, ti dobrohotna zaščitnica vseh stanov!

RADEČE PRI ZIDANEM MOSTU. Redkokdaj se vrši pri nas tako pristrano slavlje, kakor je bilo dne 29. junija v sokolski telovadnici. Od nas se je namreč poslovil brat načelnik Selevšek France, ki je premeščen na drugo službeno mesto. S tem v zvezi je bila združena telovadna akademija, na kateri je pokazal moški in ženski narščal ter člani in članice krasne uspehe z lepo in precizno izvajanimi telovadnimi točkami. Za tem je stopil v ospredje odra brat starosta Baša ter v lepo orisanem poslovnem govoru izročil bratu načelniku častno diplomu, ki si jo je priboril na sokolskem zletu v Beogradu. Govorila mu je ganljivo še sestra Petelin, nakar sta mu poklonila še deček in deklica v imenu narščaja dva krasna šopka. Prizor je številno publiko ganil do solz.

TOPLICE PRI NOVM MESTU. Kopališka sezona se letos lepo razvila. V zadnjem času prihaja mnogo kopaliških gostov, posebno novih, ki do sedaj še niso obiskovali Dol. Toplice. Vsi se izražajo pohvalno o upravi in izborni zdravilni moči termalne vode. Za mesec julij je priglasižen zopet mnogo kopaliških gostov; tako je pričakovati, da bo letošnja kopališka sezona na številu gostov nakrčila sezone zadnjih let. Vidovdan so Toplice lepo praznovali. Na predvečer je bila razsvetljava, pokali so topiči, domači pevci so na kopališkem trgu zapeli več lepih pesmi; tamburaši pa so zaigrali več komadov. Dne 27. junija je bila na šoli v Toplicah razstava deških in dekliških ročnih del ter risarskih izdelkov, ki si jo je ogledalo mnogo občinstva in tudi kopaliških gostov. Razstavljeni predmeti so pokazali lep uspeh, ki ga je doseglo učitelstvo pri svojih učencih in učenkah.

STRUGE. Dne 26. junija je vprizorila šolska mladina veseligr «Zamorčki», ki je pod skrbnim vodstvom poštvovalnih in napredka željnih učitelj ob veliki udeležbi in splošni zadovoljnosti zbranega občinstva izbornu uspela. To je dokaz, da je mogoče tudi pri naših malčkih kaj lepega doseči, samo treba vodstva, ki ima dobro voljo in pa smisel za napredek naših zanamcev. Le tako naprej.

KRANJSKA GORA. Podružnica Jugoslovanske Matice Kranjske gora je imela svoj občni zbor. Zborovanje je bilo prav živahno ter je iz stvarnih debat sklepali, da bo na tej, eni najskečajnejši točki naše države, sledilo tudi resno delo.

SMARJE. Društvu za otroško varstvo v šmarnskem sodnem okraju je darovala obitelj Ferlinčeva mesto venca na krsto pok. dr. Fr. Jurtele 200 Din., okrajni odbor Smarje pa v isti nameni 300 Din. Obemem je ista korporacija po svojem načelniku g. Fr.

Ferlincu nakazala redno podporo 1500 Din. Človekoljubnim darovalcem se iskreno zahvaljuje odbor.

PODEPCA PRI CRNI. Dvorazredna osn. šola »pod belo Peco« je zaključila šolsko leto z razstavo ženskih ročnih del, ki so naravnost presenetila in vzbudila v obiskovalcih izredno ugodje. Dekliški ročni izdelki, prav okusno razvrščeni med risbami in planinskim cvetjem po stenah in mizah učilnice, so nas prepričali o trudu in neumornem, vztrajnem delu učiteljice g. M. Mihev, ki je žela za lepe uspehe od staršev in drugih obiskovalcev obilo priznanja. Na Vidovdan pa je prihitela šolska mladina, da se veseli svojih uspehov in v spominu na pred 500 leti padlih junakov na Kosovem sklene delo zadnjega šolskega leta z deklaracijami in petjem. Proslavo je zaključil g. učitelj Ivo Mihev z ganljivim nagovorom na iz šole izstopivše učence, ki bodo svojo šolsko dobo in ta slovesni zaključek gotovo ohranili v najlepšem spominu in v hvaležnosti do svojih poštvovalnih učiteljev. Novi rod pa se bo tudi zavedal težkega dela učiteljstva v tako oddaljenem planinskem kraju in ne bo več gremil njegovega trudopolnega dela, kakor se to še dogaja sedaj od strani strankarskih klevetnikov! Na dan, Slovan! Človeštvo ena bo de naj družina, potem bo močna domovina!

Pojasnilo

V tukajšnjem časopisu je bila objavljena notica, da je internacionalna razstava v Rimu podellila cvetličarni v Prešernovi ulici, g. Fani Hvala, veliko diplomu, zlati medaljo in «Grand Targo d'Onore» za njeno izredno lepo okusno razstavljen in priznano cvetličarno.

Da pa bo javnost obveščena kako se lahko kupi taka diploma in vse drugo priznanje naj služi sledeče:

V Rimu se vrši vzorčni velesojem, za katerega propagira v Jugoslaviji neki vpošeni častnik. Slednji je obiskal vse tukajšnje cvetličarne in jih prigovarjal, da naj izložijo v tem velesojem, če drugega ne, vsaj fotografijo svojih cvetličarn proti plačilu 400 lir z drugimi event. izdatki, na kar se izda diploma, zlata medalja itd. Ker izmed podpisanih ni hotel nikdo si zaslužiti proti plačilu imenovanih odlikovanj, posebnor ker si že iz nacionalnih oziror ne želijo tujeja odlikovanja, smo podpisani kratkoma odklonili večkratno prigovarjanje in vsiljevanje takega odlikovanja.

Ker ga Fani Hvala nima niti lastne vrtnarije, niti ni strokovno izučena vrtnarica ali cvetličarka, dvomimo, da bi na vzorčem velesojem, odnosno na «Internacionalni razstavi» v Rimu izredno lepo in okusno razstavila svoje produkte in bila vsled tega «splošno priznana cvetličarna».

Originalni pogoji nakupa diplom so na razpolago pri enem izmed podpisanih.

Ljubljana, 2. julija 1926.
 Herzmansky, Franja Korsika, Ant. Bajec, Pavel Simenc.

Izjava

Odgovor g. Zagaženu: Spomenica o kateri pravi g. Zagažen, da je sama debela laž je ugotovila med drugimi:

1. Da je g. Zagažen falzificiral podpise drugih odbornikov.
2. Da manjka kolikor se je dalo dognati najmanj 9000 Din, za katere g. Zagažen ni imel kritja.
3. Da je v blagajniško knjigo vpisal fignirane postavke, n. pr. intrigo Kastelic & Comp. ca 700 Din.
4. Da je svoje privatne dolgove vračeval z nabiralnimi polami, n. pr. g. Božo Račicu je dal nabiralno polo kot povračilo 500 Din, ki mu jih je bil dolžan, češ kar nabere je njegovo.
5. Hotel je izbrabiti zaupanje ostalega odbora in je hotel dvigniti mesto dovoljenih 5000 Din kar 8000 Din, kar se je vsled opreznosti ravnatelja banke ponesrečilo.
6. Da so padli na občnem zboru dne 13. marca t. l. na njegov rovaš izrazi «lump, falot, goljuf» in da je moral na zahtevo šolske oblasti tožiti, ni pa prišel k razpravi.
7. Da je bila blagajniška knjiga spisana v zadnjih dneh pred občnim zborom.
8. Da si je zaračunal od nabranih prispevkov, brez ozira kdo je iste nabral 25 odst.
9. Da se je vozil neprestano, skoro po celi naši državi, nabiral, delal gledališke predstave; rezultat 50.000 Din dolga.

Spomenico so podpisali sledeči: Dr. Božo Küssel, J. Kastelic, Martin Bitenc, dr. Ignac Malncrič, J. Strbenc, dr. M. Matjašič, J. Strubelj, A. Čebular, A. Sever, Mg. Ph. Spiro Vrankovič, A. Setina.

Pri teh faktilih se upa g. Zagažen nastopiti javno v listih!

Crnomelj, 4. julija 1926.

Dr. B. Küssel.

Po vsej Sloveniji gre glas, le „Domovina“ je za nas!

OSEBNI avtomobili

PRAGA VIII. 35 k. s., s 6 sedeži, močno tapcirana, na novo lakirana, s Bosch elektr. lučjo, v najboljšem stanju, cena 45.000 Din.

PUCH VIII. 38 k. s., s 6 sedeži, elektr. razsvetljava Bosch, v prav dobrem stanju cena 55.000 Din.

DAIMLER, 42 k. s., s 6 sedeži, pokrito karoserijo, v dobrem stanju, sposoben za prevažanje gostov v kopališče in potnikov iz postaje, s karbidno lučjo, 22.000 Din.

Avtomobili se lahko ogledajo v tovarni camenta v Zidanem mostu.

KUHAR

prvovrsten, za francosko in zunanjo kuhinjo se sprejme lakoj v hotelu BALKAN v BEOGRADU

Družabnik se sprejme k dobro idočemu, dobičkanosnemu industrijskemu podjetju v svrhu razširjenja obrata. Ponudbe pod „Din 500.000“ na upravo „Jutra“.

POSLOVODJA

za špccialno trgovino za gospode v Ljubljani se išče. Predpogoj perfekten aranžer. Naslov pove uprava „JUTRA“.

STOLARNA V SODRAŽICI

(SLOVENIJA)

nudi po tovarniški ceni vse svoje izdelke, kot:

politrane stole za gostilne in kavarne, vrtno, za blopne stole, naslanjače s platnom mize, stole za kina, itd.

Zahtevajte cenike in vzorce!

RAZGLAS.

Krajni šolski svet v Crni razpisuje natečaj

o oddaji gradbenih del (prizidkov) pri obstoječi osnovni šoli v Crni.

Zadevni načrti so razgrnjeni v občinski pisarni v Crni vsak dan od 8. do 12. ure in se dobijo istotam vsi pripomočki in vsa pojasnila za ponudbe proti plačilu 100 Din. Ponudniki morajo vložiti odnosno vpsolati svoje ponudbe krajnemu šolskemu svetu v Crni v zapečatenem kuvertu z napisom „Ponudnik N. N.“, ponudba za zgradbo prizidkov pri osnovni šoli v Crni“ najpozneje do 17. julija t. l. ob 10. uri dop.

Skupna stavbena svota znaša okroglo Din 970.000. Krajni šolski svet si pridržuje pravico oddati delo brez ozira na višino ponujene vsote.

O izidu natečaja se bodo ponudniki po komisijonelnem pregledu vseh ponudb obvestili pismeno.

Krajni šolski svet v Crni pri Prevaljah, dne 5. julija 1926.

5311 a

Pozor, industrijalci!

V bližini Ljubljane na razpolago do 50 KS po najnižji ceni, event. s pripadajočim tovarniškim poslopjem.

Ponudbe pod „Izredna prilika“ na upravo „Jutra“.

Tiskarna in litogr. umetn. zavod J. Blasnik nasl. d. d. v Ljubljani naznanja žalostno vest, da je 4. julija 1926 ob 6. šesti uri zvečer preminula mnogospoštovana gospa

Aleksandrina Poklukar roj. Blasnik vdova po deželnem glavarju kranjskem itd.

Pogreb blagopokojnice se bo vršil, v sredo, dne 7. julija po sv. maši v dobrovski cerkvi ob 9. uri zjutraj na pokopališče Vič.

Blagopokojni bodi ohranjen časten spomin!

Ljubljana, dne 5. julija 1926.

Upravni svet J. Blasnik nasl. d. d. v Ljubljani.

Franciška Poklukar, posestnica na Dobravi štev. 63, naznanja v svojem kakor tudi v imenu vsega ostalega sorodstva, da je dne 4. julija 1926 ob 6. uri zvečer za vedno zatisnila oči ter zapustila to dolino solz moja ljuba mamica, teta, stara mama, svakinja, gospa

Aleksandrina Poklukar roj. Blasnik vdova po deželnem glavarju kranjskem itd. itd.

Pogreb blagopokojne se bo vršil v sredo, dne 7. julija po sv. maši, ki se prične ob 9. uri dopoldne v dobrovski cerkvi na viško pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo služile na Dobravi, na Viču ter v ljubljanski stolnici.

Blagi pokojnici bodi ohranjen časten spomin!

Dobrova, dne 5. julija 1926.

5327

